

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้าน
ที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ประสิทธิ์ ฤทธาภิรมย์

24 ส.ย. 2523

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เลขที่ 23 พระโขนง กรุงเทพมหานคร 11 โทร. 3821676, 3815088

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตรา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2522

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้าน
ที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

บทคัดย่อ

ของ

ประสิทธิ์ ฤทธาภิรมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2522

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้าน
ที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ
ญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน สภาพการใช้บริการ
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ตลอดจนความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่อหนังสือพิมพ์ เครื่องมือที่ใช้ใน
การรวบรวมข้อมูลมี 2 ฉบับ คือแบบสอบถามสภาพการใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ แบบ
สอบถามแหล่งข่าว และความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่อหนังสือพิมพ์ และแบบทดสอบ
วัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งมี 34 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7145
หาค่าความเที่ยงตรงโดยใช้ Face Validity

กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
ที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์และไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ อย่างละ 60 คน รวม 120 คน ผู้วิจัยได้
กลุ่มตัวอย่างมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในด้านการเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ปรากฏว่าชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าใช้ที่อ่าน
หนังสือพิมพ์ทุกวัน แต่เวลาที่เข้าใช้ไม่แน่นอน ความสะดวกในการเข้าใช้มีมาก หนังสือ
พิมพ์ที่ชาวบ้านอ่านมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ชาวที่ชาวบ้านสนใจมากคือข่าวทั่ว ๆ ไป
หนังสือพิมพ์ที่ได้อ่านส่วนมากจะเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับที่ล่วงมาแล้ว 1 - 3 วัน และส่วนมาก
ชาวบ้านจะรีบอ่านทันทีที่หนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่าน

2. ในด้านแหล่งข่าวและความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือพิมพ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ทั้ง
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์จะใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าทำกิจกรรมอื่น
แหล่งที่สามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้ถ้าไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์คือร้านค้าในหมู่บ้าน และห้อง
สมุดโรงเรียน ในด้านรายละเอียดของข่าว ชาวบ้านส่วนมากจะได้รายละเอียดของข่าว
จากหนังสือพิมพ์มากที่สุด และมีความคิดเห็นว่าการได้อ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ทำให้มี

ความรู้และมีเหตุผลที่ขึ้นมาก สำหรับการ เชื่อมข่าวสารจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับ
ปานกลาง

3. ในด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มี
และไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ

A COMPARATIVE STUDY OF CRITICAL READING ABILITY
OF INHABITANTS IN THE VILLAGES WITH AND WITHOUT
NEWSPAPER READING CENTERS IN AMPHOE KHUANKHANUN
PHATTHALUNG

AN ABSTRACT

BY

PRASIT RIDTAPIROM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1979

A COMPARATIVE STUDY OF CRITICAL READING ABILITY
OF INHABITANTS IN THE VILLAGES WITH AND WITHOUT
NEWSPAPER READING CENTERS IN AMPHOE KHUANKHANUN

PHATTHALUNG *Prasit Riddaporn October 1976*

The main purpose of this study was to compare the critical reading ability of two groups of inhabitants, one living in the villages where there were newspaper reading centers and the other living in the villages where there were none.

Another purpose was to study the inhabitants' usage of the newspaper reading centers. The sources of information and ideas of the inhabitants about newspaper was also investigated.

The instruments utilized in data collecting were the questionnaire and a test. The former was used for the investigation of the inhabitants usage of the newspaper reading centers including a questioning of their sources of information and ideas about the news; the latter for the study of critical reading ability. The reliability of the test was 0.7145, and its validity was found through Face Validity.

The sample was 120 inhabitants in Amphoe KhuanKhanun, Phatthalung Province. Sixty of them were from the villages with newspaper reading centers; others from villages without centers. The sampling was a stratified random one,

The results were as follow :

1. Their usage of the newspaper reading centers :

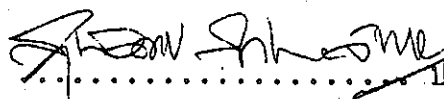
Most of them read the newspaper in the centers everyday, each read at a different time. They were satisfied with the facilities. Thairat was the most popular newspaper and the more general personal feature stories received the greatest interest over articals, for example, on politics, economics and education, However, those newspapers were not delivered until they were one to three days late. And as soon as they arrived the readers read them.

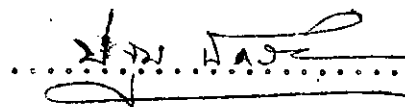
2. Their sources of information and openions about the newspaper :

Both groups spent their spare time reading newspapers in the centers or, if there were none, in the village shops and school libraries. The inhabitants felt that they received more, and more detailed information from the newspapers than from other sources. Moreover, they agreed that reading various kinds of newspapers increased their knowledge and made them more reasonable in their judgement. The inhabitants indicated that they believed that the information in the newspapers to be moderately reliable.

3. The critical reading ability of the two groups was not significantly different.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

.....ประธาน

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ตลอดเวลาของการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและ
แนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ปฐม นิคมานนท์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงษ์ อาจารย์สมศักดิ์ บุญวิโรจน์
อาจารย์ฉันทิศ ทองช่วย และอาจารย์สุภา ปานเจริญ อาจารย์ผู้มีพระคุณทั้งกล่าว
นี้ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบด้วยความเต็มใจยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณนายอำเภอควนขนุน ศึกษาธิการอำเภอ พัฒนาการอำเภอ และ
กำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลและให้ความสะดวกในการ
ขอใช้เอกสารของทางราชการ

ขอขอบคุณอาจารย์บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ ซึ่งได้กรุณาให้หยิบยืมตำราเพื่อใช้
ในการศึกษาค้นคว้า และคอยถามไถ่ถึงความสำเร็จอยู่ตลอดเวลา

ขอขอบคุณอาจารย์สมโภชน์ สุคนธปฏิภาค ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านการ
พิมพ์ รวมทั้งเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

อาจารย์เสริมศรี เกลี้ยงประคิษฐ์ ได้ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน
ตลอดเวลาของการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนซึ่งในน้ำใจอย่างหาที่สุดมิได้

ความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ถ้าจะพินิจนำไปให้ให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้วิจัย
ขออุทิศความดีทั้งหมดให้แก่แม่ พ่อกับครูบาอาจารย์ที่อุทิศส่้าห่อบรม
สั่งสอนผู้วิจัยมาด้วยความเมตตาอย่างยิ่ง

ประสิทธิ์ ฤทธาภิรมย์

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนส่วนหนึ่งจากมูลนิธิฟอร์ด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
๘ ภูมิหลัง	1
① ๑ ความมุ่งหมายของการวิจัย	6 ✓
๘ ความสำคัญของการวิจัย	6
② ๒ ขอบเขตของการวิจัย	6
๘ คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	7
๘ สมมติฐานในการวิจัย	8 ✓
2 ๓ เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
อิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์	9
บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา	12
หนังสือพิมพ์กับการศึกษานอกระบบ	16
หนังสือพิมพ์หมู่บ้านในประเทศต่าง ๆ	18
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในประเทศไทย	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	23
ความหมายและความสำคัญของการอ่าน	26
ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	33
งานวิจัยในประเทศไทย	33
งานวิจัยในต่างประเทศ	34

3/	3/ วิธีดำเนินการ	38
	กลุ่มตัวอย่าง	38
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	38
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	39
	การรวบรวมข้อมูล	42
4/	4/ การวิเคราะห์ข้อมูล	43
	สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	43
	4/ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	47
	ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
	ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	48
	สภาพการให้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้านใน หมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์	52
	ความคิดเห็นของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่าน หนังสือพิมพ์เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ส่งเสริม การอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่เพียงใด	61
	เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน	68

บทที่

หน้า

๕/ 5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	70
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	70
	กลุ่มตัวอย่าง	70
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	70
	สรุปผลการวิจัย	71
	อภิปรายผล	75
	ข้อเสนอแนะ	80
	ข้อเสนอแนะสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน	80
	ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	80
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	81
	บรรณานุกรม	82
	ภาคผนวก	93

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านตามโครงการและงบประมาณ	22
2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าจำแนกตามตำบล หมู่บ้าน และสภาพการมีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	39
3 ความเชื่อมั่นและความคลาดเคลื่อนในการวัดของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากการทดสอบ 2 ครั้ง	42
4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	48
5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	49
6 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงระยะเวลาที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	50
7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	51
8 ความถี่ของการมาใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ใน 1 สัปดาห์	52
9 เวลาที่ชาวบ้านมาอ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านหนังสือพิมพ์	53
10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสะดวกในการเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้าน	54
11 หนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านชอบอ่านเรียงตามลำดับ	55
12 ประเภทของข่าวที่ชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างชอบอ่าน	56
13 ความเป็นปัจจุบันของหนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านได้อ่าน	57
14 สิ่งที่ชาวบ้านกระทำเมื่อหนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่าน	58
15 ความมากน้อยในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับของชาวบ้าน	59
16 ความคิดเห็นของชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประโยชน์ของที่อ่านหนังสือพิมพ์	60
17 กิจกรรมที่ชาวบ้านกระทำเมื่อมีเวลาว่าง	61

18	แหล่งที่ชาวบ้านสามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้หากไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	62
19	ความคิดเห็นของชาวบ้านที่ว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ทำให้มีความรอบรู้เพิ่มขึ้น	63
20	ความเชื่อถือของชาวบ้านที่มีต่อข่าวสารในหนังสือพิมพ์	64
21	ความคิดเห็นของชาวบ้านที่ว่า การอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับช่วยให้มีเหตุผลดีขึ้น	65
22	แหล่งที่ชาวบ้านได้ทราบข่าวสารอย่างละเอียด	66
23	คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจาร์ณญาณระหว่างชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่าน หนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	68
24	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณระหว่างชาวบ้านในหมู่บ้านที่มี และไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	69

ภูมิหลัง

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งมีมูลเหตุหลายประการ ที่นับว่าสำคัญยิ่งประการหนึ่งก็คือความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ทำให้เกิดปัญหาค้นต่าง ๆ ตามมา เช่น ค่านิยม การคมนาคม เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม เหล่านี้เป็นต้น ดังนั้นประชาชนจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงนั้น จึงจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เป็นที่ยอมรับกันว่า มนุษย์ไม่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง (Unfinished Being) แต่จะสนองความต้องการของตนด้วยการเรียนรู้ไปเรื่อย ๆ (Faure. 1972 : 143) ดังนั้นการจำกัดขอบเขตการเรียนรู้เฉพาะในโรงเรียนจึงไม่เป็นการเพียงพอที่บุคคลจะเผชิญกับชีวิตในสภาพที่เป็นอยู่อีกต่อไปได้ (สุนทร สุนันท์ชัย 2520 : 30) อุทิศทางการศึกษาสมัยใหม่จึงถือว่า การศึกษามีใช้อยู่ที่การให้บุคคลเข้ามาอยู่ในโรงเรียนโดยนับจำนวนปีที่เล่าเรียน แต่การศึกษาคือการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียน ณ ที่ใด เมื่อใด และปรากฏออกมาในรูปใด แนวคิดที่จะให้การศึกษาลดชีวิตจึงมีความสำคัญและจำเป็นยิ่ง

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาระหว่างชาติ (International Commission on Development of Education) (วัชรวิฑูระคำ และกิ่งแก้ว อัครถาวร 2517 : 10 อ้างอิงมาจาก Coombs. 1973 : 83) ได้แบ่งระบบการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท คือ การศึกษาแบบธรรมชาติวิสัย (Informal Education) การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) และการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non - Formal Education) ในการจัดการศึกษาลดชีวิตนั้น จะต้องจัดทั้งสามลักษณะให้มีความสอดคล้องกัน ดังรายงานของคณะกรรมการฝ่ายการศึกษานอกโรงเรียน

คณะปฏิวัติ (กระทรวงศึกษาธิการ 2517 : 51) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียนไว้ว่า "การศึกษาทั้งสองระบบมีการสนับสนุนกันและกันตลอดเวลา เพราะเมื่อคำนึงถึงความจำเป็นที่จะต้องให้การศึกษาแก่ประชาชนแล้ว ก็ไม่อาจปล่อยให้พลละเลงระบบใดระบบหนึ่งได้"

ปัจจุบันนี้การศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทยกำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง รัฐมีนโยบายสนับสนุนการศึกษานอกระบบมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 3 - 4) ใ้ระบุไว้ว่า "รัฐพึงเร่งจัดและสนับสนุนการศึกษานอกระบบโรงเรียนในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียน" ทั้งนี้เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะให้ประโยชน์ในแง่ของการพัฒนากำลังคน ซึ่งอยู่ในวัยที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้ไ้ผลรวดเร็วและคุ้มค่าแก่การลงทุน

รูปแบบของการศึกษานอกระบบโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือประเภทที่มีแบบแผน เป็นหลักสูตรที่จัดสำหรับประชาชนที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาตามระบบปกติ เช่น หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับต่าง ๆ ประเภทกึ่งแบบแผน เป็นการจัดในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น เพื่อสนองความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับเทคนิคเฉพาะ เช่น หลักสูตรของโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ และประเภทที่ไม่มีแบบแผน เป็นการศึกษาด้วยตนเองโดยอาศัยสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ความจำเป็นที่จะต้องนำการศึกษานอกระบบโรงเรียนมาใช้อย่างกว้างขวาง

เนื่องจากสภาพสังคมไทยมีความแตกต่างกันมากระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในชนบท ขาดความสะดวกในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการคมนาคม การอนามัย การศึกษา เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษานั้น โอกาสที่คนในชนบทจะได้ศึกษาต่อในชั้นสูงนั้นมีน้อย บางคนจะออกจากโรงเรียนกลางคันโดยที่ยังอ่านหนังสือไม่ออก บางคนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้ว นาน ๆ

เข้าเมื่อไม่ค่อยได้อ่านหนังสือหรือไม่มีหนังสือที่จะอ่าน ในที่สุดก็จะกลายเป็นคนไม่รู้หนังสือ
 ดังจะเห็นได้จากรายงานการสำรวจของกรมสามัญศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2513 พบว่าเด็กที่
 เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปแล้วร้อยละ 33 จะกลายเป็นคนอ่านหนังสือไม่ออกใน
 เวลาไม่กี่ปี (กรมสามัญศึกษา 2513 : 40)

การลืมหนังสือของคนในชนบทมีสาเหตุหลายประการ ที่สำคัญประการหนึ่งคือ
 ขณะที่อยู่นอกกระบบโรงเรียนไม่มีโอกาสได้พบปะกับหนังสืออีกเลย... หนังสือพิมพ์ที่จะได้อ่าน
 มีน้อยเพราะจากระบบการส่งหนังสือพิมพ์ไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ความแตกต่างในเรื่อง
 บริการข่าวสารข้อมูลระหว่างสังคมเมืองและชนบทจะเห็นได้ชัดเจน จึงทำให้คนในชนบท
 ไม่ค่อยทราบข่าวความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม แม้ว่า
 วิทยุจะเป็นสื่อมวลชนที่หาได้ไม่ยากในหมู่บ้าน แต่ก็ยังให้การสนับสนุนการศึกษาในระบบ
 โรงเรียนน้อยมาก พนม พงษ์ไพบูลย์ (พนม พงษ์ไพบูลย์ 2522 : 3-4) ได้รายงาน
 ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษานอกโรงเรียนที่บ้านสรุปได้ตอนหนึ่งว่า การ
 ใช้ประโยชน์จากสถานีวิทยุโทรทัศน์ยังไม่มีประสิทธิภาพ มีรายการที่ไร้สาระเป็นจำนวน
 มาก บางแห่งมุ่งเพื่อการค้ามากเกินไป และรัฐบาลคนนโยบายที่แน่นอนในการใช้วิทยุให้
 เป็นประโยชน์

การ จัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านของกองการศึกษาผู้ใหญ่* เป็นการ
 ให้บริการการศึกษาแบบโรงเรียนแบบหนึ่ง จัดอยู่ในประเภทไม่มีชั้นเรียน มีจุด-
 ประสงค์เพื่อมุ่งให้เกิดความสมดุลทางการศึกษาระหว่างตัวเมืองกับชนบท เป็นการเปิด
 โอกาสทางการศึกษาให้แก่คนในชนบทซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ และเป็นความคิด
 ริเริ่มที่จะใช้สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ เป็นเครื่องส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน
 กองการศึกษาผู้ใหญ่ได้เริ่มโครงการนี้เมื่อ พ.ศ. 2514 โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ (กรมสามัญ-
 ศึกษา ม.ป.ป. : 2)

* ปัจจุบันได้ขยายหน่วยงานเป็นระดับกรม คือกรมการศึกษานอกโรงเรียน
 กระทรวงศึกษาธิการ

1. เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข่าวสาร เหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบันและความรู้ต่าง ๆ
2. เพื่อส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมหนังสือ
3. เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชน

โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านเป็นโครงการที่ช่วยป้อนข่าวสารต่าง ๆ เข้าไปในหมู่บ้านในรูปของหนังสือพิมพ์ ช่วยให้ประชาชนได้ทราบข่าวความเป็นไปของบ้านเมือง เป็นการให้การศึกษากับประชาชนที่ทันต่อเหตุการณ์ และสิ่งที่ชาวบ้านรู้ได้จากหนังสือพิมพ์นั้นเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยส่งเสริมให้เกิดความรู้ความสามารถและทักษะที่จะนำไปใช้ปรับปรุงมาตรฐานของชีวิตให้ดีขึ้น (กรมสามัญศึกษา 2519 : 32) ที่อ่านหนังสือพิมพ์ไม่เพียงแต่เป็นสถานที่ซึ่งชาวบ้านมาอ่านหนังสือพิมพ์เท่านั้น แต่ยังเป็นศูนย์ที่จะเกิดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชาวบ้านปฏิบัติจริง ได้แก่ การพบปะสนทนา ประชุมปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน (จิรายุ คาศรี 2519 : 117)

ความสำเร็จของโครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่าการขยายที่อ่านหนังสือพิมพ์ออกไปทุกจังหวัดในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2520 ได้มีการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ทั่วประเทศ จำนวน 3,979 แห่ง (กรมสามัญศึกษา 2521 : 5) มีงบประมาณที่จะใช้จัดซื้อหนังสือพิมพ์ให้วันละ 3 บาทต่อที่อ่านหนังสือพิมพ์หนึ่งแห่ง ส่วนในด้านการเข้าใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์นั้น ศึกษาธิการเขต 4 (สำนักงานศึกษาธิการเขต 4 2520 : 44) และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "ศ.อ.ศ.อ." (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "ศ.อ.ศ.อ." 2521 : 8) ได้เสนอผลการวิจัยสอดคล้องกันตอนหนึ่งว่ามีประชาชนเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านสัปดาห์ละ 4 - 7 วัน คิดเป็นร้อยละ 72.56 และจากการศึกษาของจิรายุ คาศรี (จิรายุ คาศรี 2519 : 172) พบว่ามีคนเข้าใช้เฉลี่ยวันละ 18 คน

อำเภอควนขนุนซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะทำการศึกษากครั้งนี้จัดว่าเป็นอำเภอที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดพัทลุง มีประชากรรวม 107,539 คน แบ่งการปกครองออกเป็น 13 ตำบล

ภาค
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของชาวบ้านว่าหนังสือพิมพ์ส่งเสริมให้มีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่เพียงใด
3. เพื่อศึกษาสภาพการใช้บริการจากที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ภาค
ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
2. จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะใช้เป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งปรับปรุง และขยายโครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้กระทำในท้องที่อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยเลือกศึกษาหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 4 หมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 4 หมู่บ้าน รวมทั้งหมด 8 หมู่บ้าน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ประชาชนที่สุ่มจากหมู่บ้านทั้ง 8 หมู่บ้านตามข้อ 1

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพการณ์และไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ แบ่งออกเป็น

- หมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์
- หมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหรือแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ (Dallman. 1960 : 195 ; McKee. 1966 : 382-404 ; Gertrude. 1959 : 328 ; Durr. 1967 : 145 ; Bush and Huebner. 1970 : 100)

- 1.1 สามารถวิเคราะห์เรื่องราวที่กำลังอ่านอยู่ได้
- 1.2 สามารถสรุปเรื่องราวที่กำลังอ่านอยู่ได้
- 1.3 สามารถตัดสินข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อความที่เป็นความคิดเห็นได้
- 1.4 สามารถอนุมานสิ่งที่ผู้เขียนมีโลกกว้างไว้โดยตรงได้
- 1.5 สามารถจำแนกสิ่งที่เป็นการโฆษณาชวนเชื่อได้
- 1.6 สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้
- 1.7 สามารถบอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้
- 1.8 สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้
- 1.9 สามารถบอกเหตุและผลได้

1.10 สามารถเลือกข้อความที่ไม่มีความสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่านอยู่ได้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จะใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำไปทดลองเพื่อหาคุณภาพแล้ว เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2. ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน หมายถึงสถานที่ที่ประชาชนในหมู่บ้านใช้เป็นที่อ่านหนังสือพิมพ์ การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านที่อยู่ภายใต้การสนับสนุนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

3. ชาวบ้าน หมายถึงประชาชนตามหมู่บ้านต่าง ๆ ที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ชาวบ้านในท้องที่อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ซึ่งแยกเป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์และที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์

✓ 4. ความนึกเห็น หมายถึงความเชื่อ การตัดสินใจ ความคิด ที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือชี้แจงนำหน้าว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ (Good. 1959 : 376) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงความเชื่อ การตัดสินใจ ความคิดของชาวบ้านที่มีต่อหนังสือพิมพ์ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความนึกเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. สภาพการให้บริการ หมายถึงสภาพการให้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน โดยทั่ว ๆ ไป ได้แก่ เวลาที่เข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ความสะดวกในการเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์และเรื่องในหนังสือพิมพ์ที่ประชาชนชอบอ่าน และประโยชน์ที่ได้รับจากที่อ่านหนังสือพิมพ์

สมมติฐานในการวิจัย

ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์

บทที่ 2

เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความนึกคิดและชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่ที่รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ นอกเหนือจากการรับฟังจากวิทยุ โทรทัศน์ และเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นปลิว โปสเตอร์ หนังสือ และตำราเรียนในแง่ที่ว่า หนังสือพิมพ์ประกอบด้วยข่าวค่านต่าง ๆ ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวการศึกษา ข่าวบันเทิง บทความ เหล่านี้เป็นต้น เรื่องราวต่างกล่าวจะมีทั้งเรื่องภายในประเทศและนอกประเทศซึ่งเกิดขึ้นทุกวัน ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจของผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านได้รับข่าวสารความรู้เพิ่มเติมอันเป็นการพัฒนาความรู้ลึคนึกคิดได้เป็นอย่างดี

หนังสือพิมพ์มีบทบาทต่อการช่วยให้ประชาชนเกิดความตื่นตัว กระตือรือร้นที่จะรับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ใกล้ตัวและไกลตัว ซึ่งนับได้ว่าได้ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในทางส่วนบุคคลและสังคมอันเป็นส่วนรวม ดังจะเห็นได้จากที่ รุกเกอร์ (Rucker. 1968 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ไว้ดังนี้

1. ทำหน้าที่แถลงการณ์โดยเสนอข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน แนะนำประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ของพลเมือง
2. ให้สาระสำคัญของข่าวสาร โดยอาจมีภาพประกอบเพื่อความเข้าใจได้
3. สร้างประชาธิปไตยโดยการกระตุ้นให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นลงในหน้าหนังสือพิมพ์

4. เผยแพร่สภาพชุมชนต่อโลกภายนอก ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องและข้อควรแก้ไข
5. ป้องกันและเหนี่ยวนำการกระทำสิ่งที่ไม่ดีตามวิถีทางประชาธิปไตย
6. ให้การศึกษาแก่ผู้อ่านโดยให้ความรู้ในค่านต่าง ๆ

นอกจากนี้ นพพร ประปูลณะ (นพพร ประปูลณะ 2509 : 15-18) ได้สรุปอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ในสังคมไว้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์เป็นกระจกเงาของสังคม แสดงให้เห็นว่าสังคมมีความคิดเห็นเช่นไร
2. ให้การศึกษาแก่มวลชนทางอ้อม เพราะหนังสือพิมพ์เสนอเรื่องที่ให้ความรู้ในหลาย ๆ ด้าน
3. หนังสือพิมพ์เป็นผู้นำมติมหาชนในสังคมประชาธิปไตย ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางหนังสือพิมพ์ได้
4. เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปแนวโน้มของสังคม เพราะทำให้ผู้อ่านเกิดแนวโน้มคล้อยตามได้

บำรุงสุข สีหอำไพ (บำรุงสุข สีหอำไพ 2519 : 23-25) ได้แสดงทัศนะว่า มีหลายประเทศที่พัฒนาแล้วในโลกเสรี เช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เป็นต้น หนังสือพิมพ์ได้มีบทบาทต่อการแสดงประชามติมาก และรัฐบาลจะรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ

จากการศึกษาของทอมป์สัน (Thompson. 1945 : 238) ในเรื่องบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการสร้างประชาธิปไตยในประเทศนิวซีแลนด์พบว่า มีหนังสือพิมพ์ 4 - 5 ฉบับที่ประชาชนอ่านอย่างกว้างขวางทั้งในเมืองและชนบท มีการอภิปรายถึงปัญหาการศึกษาในบางโอกาส และมีการกระตุ้นให้นักเขียนท้องถิ่นร่วมเขียนบทความด้วย ส่วนในประเทศมาลีซึ่งอยู่ทางตะวันตกของทวีปแอฟริกา มีคนอ่านหนังสือพิมพ์ไม่มากนัก องค์การยูเนสโก (UNESCO. 1974 : 1) ได้ไปสำรวจพบว่า ในหมู่บ้านคีตาซึ่งอยู่ห่างจากเมืองหลวง 120 ไมล์ ชาวบ้านจะพากันมาจับกลุ่มฟังคนอ่านหนังสือพิมพ์ทุกครั้งที่มีหนังสือพิมพ์เข้าไปในหมู่บ้าน เมื่ออ่านเสร็จแล้วก็เกิดมีกิจกรรมขึ้น เป็นต้นว่ามีการอภิปรายถึงการปรับปรุงเทคนิคทางการเกษตรแบบใหม่ตามที่หนังสือพิมพ์เสนอมา บางกลุ่มโต้เถียงอย่างเอาจริงเอาจังในเรื่องการรักษาสุขภาพ และเรื่องสภาพชีวิตโดยทั่วไป

นอกจากนี้ กิลเลอร์โม (Guillermo. 1973 : 1307- A) ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจผู้อ่านหนังสือพิมพ์คาตาลันซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์เก่าแก่ของฟิลิปปินส์ และมีสถิติการจำหน่ายสูงสุด โดยใช้วิธีส่งแบบสอบถามเป็นภาษาคาทาลันให้กับสมาชิกหนังสือพิมพ์นี้ ซึ่งผู้ตอบมาจากผู้ที่อยู่ในตำบลต่าง ๆ จำนวน 450 คน จากการศึกษาพบว่าผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นผู้แต่งงานแล้ว มีอายุระหว่าง 25 - 44 ปี และมีรายได้ต่ำจนถึงปานกลาง เนื้อหาที่ผู้อ่านสนใจมากที่สุดคือคอลัมน์ความคิดเห็น บทบรรณาธิการ และการประชุมสภา ส่วนเนื้อหาที่ผู้อ่านไม่ค่อยสนใจคือเรื่องเพศกับเรื่องอาชญากรรม

สำหรับในประเทศไทย ศูนย์วิจัยนิเทศศาสตร์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ 2517 ก. 37) ได้รายงานสรุปการสำรวจสื่อสารมวลชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไว้ในปี พ.ศ. 2517 ว่า ประชาชนชอบอ่านข่าวในประเทศ ตามด้วยข่าวอาชญากรรม ข่าวท้องถิ่นและข่าวต่างประเทศ บุคคลที่มีอายุ 15 - 40 ปี จะอ่านหนังสือพิมพ์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอลัมน์วิจารณ์ข่าว ผู้มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจในระดับปานกลางจะอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด และในปีเดียวกันนี้เอง ศูนย์วิจัยนิเทศศาสตร์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ 2517 ข. 18) ได้ศึกษาความสนใจของบุคคลที่มีรายได้ต่ำต่อหนังสือพิมพ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่เกิน 1,000 บาทต่อเดือน ผลการสำรวจพบว่า ประชาชนมีความสนใจอ่านหนังสือพิมพ์ร้อยละ 80 และเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีความจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้จำนวนมากที่สนใจหนังสือพิมพ์ โดยการดูภาพข่าวและข้อความว่าใครเป็นบุคคลในข่าว คอลัมน์ที่บุคคลที่มีรายได้ต่ำให้ความสนใจมากที่สุดคือข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ ข่าวบันเทิง ข่าวการศึกษาและข่าวสังคมตามลำดับ

จากการศึกษาของสุนีย์ ทองอินทร์เล็ก (สุนีย์ ทองอินทร์เล็ก 2517 : 16) เกี่ยวกับการเปรียบเทียบรูปแบบของการกระจ่ายความคิดใหม่ไปสู่ชาวมุสลิมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยตอนหนึ่งปรากฏว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 350 คน มีผู้สนใจอ่านหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ 191 คน หนังสือพิมพ์ที่คนส่วนใหญ่อ่านกันมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รองลงมาคือเคลินิวส์และบ้านเมือง งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุรพล ฤกษ์สำเร็จ (สุรพล ฤกษ์สำเร็จ 2519 : 113 - 117) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการอ่านของชาวบ้านใหม่ ตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และของวีระ สุภากิจ (วีระ สุภากิจ 2520 : 173) ซึ่งได้ศึกษาสภาพการอ่านของกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยสรุปได้ตรงกันค่อนข้างว่า สิ่งพิมพ์ที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจอ่านมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ เพราะมีคอลัมน์เพื่อความบันเทิงหลายด้าน และมีข่าวสารที่จะส่งเสริมความรอบรู้ นอกจากนี้ยังมีราคาถูกหาซื้ออ่านได้ง่าย

บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา

ในการพัฒนาประเทศนั้น นอกจากรัฐบาลจะส่งเสริมบริการอ่านด้วยความสะดวก เรื่องการคมนาคมขนส่ง สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไปแล้ว สิ่งที่รัฐควรตระหนักและให้ความสำคัญไม่แพ้กันคือการส่งเสริมบริการด้านการให้ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ในระบบสื่อสารมวลชน เพื่อให้ประชาชนได้มีหูตากว้างขวางและเป็นคนทันเหตุการณ์

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีภาระหน้าที่สำคัญในแง่ที่จะช่วยให้การศึกษาแก่ประชาชนได้มาก โดยไม่ต้องพะวงถึงรูปแบบของการศึกษา อะไรที่เป็นเรื่องที่ชีวิตประจำวันต้องรู้ ต้องคิด ต้องกระทำ หนังสือพิมพ์สามารถช่วยได้ด้วยวิธีการเสนอข่าว บทความ บทวิจารณ์ เป็นต้น ดังนั้นในรายงานของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2517 : 152) จึงได้เสนอแนะไว้ว่า หนังสือพิมพ์ควรร่วมมือกับรัฐบาล ทั้งในฐานะเป็นตัวกลางนำข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ไปสู่ประชาชน และเป็นผู้ให้การศึกษแก่ประชาชนด้วย เพื่อให้มีความรู้ด้านต่าง ๆ กว้างขวางขึ้น สุเทพ หุ่นสวัสดิ์ ได้กล่าวถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษาไว้ดังนี้ (สุเทพ หุ่นสวัสดิ์ 2520 : ไม่มีเลขหน้า)

1. ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้กว้างขวาง เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ความเป็นไปของการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างดี

2. ช่วยให้ผู้อ่านได้ฝึกการอ่าน และมีทักษะในการที่จะวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวที่อ่านได้

3. ช่วยปลูกฝังให้เป็นคนมีนิสัยรักการอ่าน

4. ทำให้ทราบความเคลื่อนไหวและการค้นคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ

5. วิเคราะห์ข่าวเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบความคิดเห็นต่าง ๆ

โนวเลส (Knowles. 1962 : 319) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการศึกษาวัยดังนี้

1. การเสนอข่าว หนังสือพิมพ์จะรายงานข่าวหรือข้อสนเทศตามความเป็นจริง มีรายละเอียดพอสมควร หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีจุดยืนเป็นของตนเอง และกำหนดทิศทางในการเขียนของตน

2. การวิเคราะห์ข่าว เช่น บทบรรณาธิการ คอลัมน์วิจารณ์ข่าว ช่วยให้ผู้อ่านสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3. สิ่งพิมพ์ทางการศึกษา เสนอเรื่องราวที่มีความสำคัญต่อการศึกษาในโอกาสต่าง ๆ เช่น เสนอวิกฤติการณ์ต่างประเทศ ปัญหาของชาวเมืองหลวง บางทีก็เสนอบทความเป็นชุด เท่ากับเป็นการให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่

4. การร่วมมือกับหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ เช่น การจัดทำหนังสือพิมพ์ฉบับพิเศษประกอบการรายการวิทยุหรือโทรทัศน์

นอกจากนี้องค์การยูเนสโก (UNESCO. 1964 : 185 - 186) ได้ให้ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษารูปได้ว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ใช้ได้ก็ที่สุดในการให้การศึกษาแก่มวลชน ซึ่งนักการศึกษาควรพิจารณาให้ที่จะนำหนังสือพิมพ์มาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร และได้เห็นว่าควรมีโครงการการศึกษาที่สอนให้คนอ่านหนังสือพิมพ์ สามารถมองเห็นความแตกต่างระหว่างการโฆษณาชวนเชื่อกับความจริง การนำหนังสือพิมพ์ไปใช้สอน เป็นการพัฒนาคนให้รู้จักวิเคราะห์วิจารณ์

ในด้านการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา วัฒนา มงคลประสิทธิ์ (วัฒนา มงคลประสิทธิ์ 2507 : 137) และนางลักษณ์ ประเสริฐธรรม (นางลักษณ์

ประเสริฐธรรม 2502 : 81) ได้สรุปผลการวิจัยตอนหนึ่งว่า หนังสือพิมพ์ให้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในการเรียนการสอน เพราะสามารถใช้สอนได้ครบทุกวิชา ผู้สอนมีหน้าที่แนะนำให้รู้จักวิธีวิเคราะห์และอ่านเป็นประจำ เพราะการอ่านหนังสือพิมพ์ช่วยเพิ่มทักษะในการอ่านได้เป็นอย่างดี เป็นการเสริมความรู้วิชาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การศึกษา และค่านิยมให้กว้างขวาง

นอกจากนี้ในด้านความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์ ได้มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้
 วัฒนวัจน์ กิติเวช (วัฒนวัจน์ กิติเวช 2509 : 176) ได้ศึกษาความสนใจและทัศนคติต่อหนังสือพิมพ์รายวันของเยาวชนโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร โดยวิธีใช้แบบสอบถามกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 คน ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่สนใจกับหนังสือพิมพ์รายวัน คิดเป็นร้อยละ 46.37 และมีความเห็นว่าการอ่านหนังสือพิมพ์มีผลดีมากกว่าผลเสีย

สินีนาด นิมวัฒนา (สินีนาด นิมวัฒนา 2510 : 54 - 56) ได้สำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อข้อความในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน พ.ศ. 2510 โดยสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนมัธยมสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสายปัญญา โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนละ 50 คน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชายชอบอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่านักเรียนหญิง โดยสนใจข่าวกิจกรรมผลงานดีเด่นของนักศึกษามากที่สุด รองลงมาคือข่าววิจารณ์การศึกษา

ประคอง นาควานิช (ประคอง นาควานิช 2513 : 96 - 98) ได้ศึกษาเรื่องการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนครและธนบุรี โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากนักเรียนอาชีวศึกษา 949 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายและหญิงส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน และใช้เวลาอ่านวันละประมาณ 10 - 20 นาที คอลัมน์ที่สนใจมากที่สุดได้แก่ คอลัมน์วิชาการ ข่าวกีฬา ข่าวการศึกษา ข่าวในประเทศและต่างประเทศ

ประทีป พฤทธากิจ (ประทีป พฤทธากิจ 2514 : 106 - 109) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน นิติสาร และวารสารของนักเรียนวิทยาลัยครู

เทพสตรี ปีการศึกษา 2514 จากการศึกษาพบว่า นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์วันละประมาณ 15 นาที ชาวที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ ชาวการศึกษา

✓ ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน 2513 : 78 - 79) ได้ศึกษาเรื่องนิสัยรักการอ่าน รสนิยม และความสนใจในเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และวารสารของนิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 จากการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษาร้อยละ 86.07 มีความรู้สึกเพลิดเพลินกับการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และวารสาร นิสิตนักศึกษาร้อยละ 52.15 มีเหตุผลเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

นพพร ประวิมล (นพพร ประวิมล 2509 : 99 - 102) ได้ศึกษาความสนใจของนิสิตมหาวิทยาลัยในพระนครต่อเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยแจกแบบสอบถามให้แก่นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย 5 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 425 คน ผลการวิจัยสรุปได้ค่อนข้างว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์รายวันเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น โดยอ่านวันละประมาณ 15 นาที

ปิยพร คิชโสภณ (ปิยพร คิชโสภณ 2514 : 42) ได้ศึกษาการอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรายวันของนักเรียนพยาบาล ในโรงพยาบาลสงขลา พ.ศ 2514 พบว่านักเรียนพยาบาลอ่านหนังสือพิมพ์ในเวลาว่างสัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง ๆ ละ 15 - 20 นาที คอลัมน์ที่สนใจมากที่สุดคือชาวการศึกษา และวิชาการ

✓ สันตัก ภิบาลสุข (สันตัก ภิบาลสุข 2511 : 181) ได้ศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นในการใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในสถานศึกษาฝึกหัดครู ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2511 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ค่อนข้างว่า นักเรียนสนใจอ่านหนังสือพิมพ์มาก และมีความคิดเห็นว่า การอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำให้ผลดีมากกว่าผลเสีย ทำให้มีความรู้รอบตัวกว้างขวางขึ้น และได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในด้านความเชื่อข่าวที่ได้อ่านอยู่ในระดับปานกลาง

รมย์ อุประมัย (รมย์ อุประมัย 2511 : 75 - 82) ได้ศึกษาความสนใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทยในกรุงเทพฯ โดยการสอบถามอาจารย์ จำนวน 235 คน จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ส่วนมากชอบอ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐและบางกอกโพสต์ สนใจข่าวการเมืองและบทความ ในด้านความเชื่อถือในข่าวสารในหนังสือพิมพ์ มีเพียงครึ่งเดียว

กัรณา ทองเศวต (กัรณา ทองเศวต 2518 : 70 - 73) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาสาสงคมศาสตร์เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา จากการศึกษาพบว่า อาจารย์และนักศึกษาสงคมศาสตร์ส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันที่บ้านหรือหอพัก ข่าวที่สนใจคือข่าวการเมือง บทความ และบทวิจารณ์

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์มีบทบาทต่อการศึกษาระดับ และ
 คนส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน
 เล่มที่ ๑๖ : ๖๖๐ - ๖๖๑ : ๖๖๓
หนังสือพิมพ์กับการศึกษานอกระบบ

โดยเหตุที่หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อประชาชนโดยทั่วไป ดังนั้นในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงควรจะนำหนังสือพิมพ์มาใช้ประโยชน์ไ้กันแล้ว ในปี ค.ศ 1962 สภาผู้พิมพ์หนังสือกับสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ได้ร่วมมือกันในโครงการการใช้หนังสือเพื่อผู้ใหญ่ แต่ผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าผู้ผลิต ผู้พิมพ์ และผู้จำหน่ายยังอยู่นอกวงการศึกษาผู้ใหญ่ (Knowles. 1962 : 172) ต่อมาในปี ค.ศ 1970 องค์การยูเนสโก ได้จัดการสัมมนาที่กรุงเทพฯ มีรายงานว่าสามารถนำเอาสื่อมวลชนเข้ามามีใช้ในการศึกษาผู้ใหญ่ (UNESCO. 1975 : 12)

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMES. 1974 : 209) ได้ศึกษาพบว่า ในการทำงานเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น หนังสือพิมพ์มีคอลัมน์เสนอเรื่องราวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพและมีคอลัมน์ตอบปัญหา นอกจากนี้ยังมีคอลัมน์สำหรับผู้่านบางประเภทซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการศึกษาแก่เด็กเลี้ยงการสอน เพื่อให้ผู้อ่านและให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

กระทรวงศึกษาธิการของประเทศอินเดีย (India, Ministry of Education and Social Welfare. 1975 : 18) ได้เน้นให้เห็นว่า ผู้เรียนจะลืมหนังสืออย่างรวดเร็วถ้าไม่ได้เรียนหนังสือติดต่อกันตลอดไป จึงจำเป็นต้องหาทางกระตุ้นให้เขาได้เรียนต่อเนื่องไปด้วยตนเอง การใช้หนังสือพิมพ์เป็นรูปแบบหนึ่งของกรให้การศึกษานอกโรงเรียน นอกจากนี้โครงการ ACPO (Accion Cultural Popular) ในประเทศโคลัมเบีย (Ahmed and Coombs. 1975 : 38) ได้ออกหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งชื่อชวานา (El Campesino พิมพ์สัปดาห์ละ 16 - 20 หน้า เป็นหนังสือพิมพ์เพื่อคนส่วนใหญ่ในชนบทอย่างแท้จริง เนื้อหาประกอบด้วยข่าวท้องถิ่น ข่าวการศึกษา และข่าวบันเทิง เป็นการให้การศึกษแก่ชาวชนบทที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ได้มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพของตนได้ พิมพ์ออกจำหน่ายสัปดาห์ละประมาณ 70,000 ฉบับ

สำหรับในประเทศไทยนั้น ได้มีโครงการหนังสือพิมพ์เพื่อชนบทในลักษณะของหนังสือพิมพ์ผาผนัง (Wall Newspaper) ของกองการศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียกว่า "สารผู้ใหญ่" จัดว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่เข้าถึงชาวบ้านได้ดี เนื้อหาประกอบด้วยความรู้ทางด้านการเกษตร การศึกษาในรูปของสารคดี การชุมนุม ตลอดจนการเมืองเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย โดยส่งไปตามที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านทั่วประเทศ นอกจากนี้โครงการใช้สื่อสารมวลชนเพื่อพัฒนาชนบทกลุ่มแม่น้ำกลองของแผนกวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 3 - 4) ซึ่งใช้สื่อมวลชนทั้งวิทยุและหนังสือพิมพ์มุ่งเฉพาะชนบทในแถบกลุ่มแม่น้ำกลอง ก็นับเป็นโครงการที่น่าสนใจอีกโครงการหนึ่งซึ่งส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

✓ หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับให้เนื้อหาสาระและคุณค่าแตกต่างกัน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความรู้ด้านการแพทย์และอนามัยแก่เยาวชนมากกว่าด้านอื่น ๆ หนังสือพิมพ์สยามรัฐให้ความรู้ด้านการเมือง การศึกษา หนังสือพิมพ์เคลินิวส์เน้นหนักทางด้านสังคมศาสตร์ (จารไนย แกลโกศล 2511 : 42)

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพฯ และส่วนภูมิภาคของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 63)

พบว่าหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานครวันธรรมดามีข่าวและสาระทั่วไปประมาณครึ่งหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมด รองลงมาเป็นความรู้ โฆษณาและบริหารธุรกิจ บันเทิง สำหรับฉบับวันอาทิตย์ จะมีเนื้อหาประเภทความรู้มากกว่าข่าวเล็กน้อย ส่วนหนังสือพิมพ์ในส่วนภูมิภาคมีข่าวและสาระทั่วไปสูงสุด รองลงมาได้แก่โฆษณาและบริการธุรกิจ ความรู้และบันเทิง

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ จะเห็นว่าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะให้ความรู้แก่ผู้อ่าน บทความและบทวิจารณ์ให้ประโยชน์มากในด้านความคิดริเริ่ม สารคดีช่วยเสริมความรู้ให้กว้างขวาง การโฆษณาทำให้รู้จักสินค้าและช่วยในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า ดังนั้นการให้การศึกษากับผู้ใหญ่ผ่านทางหนังสือพิมพ์รายวันจึงเป็นสิ่งจำเป็นและทำได้ไม่ยากนัก นับเป็นโครงการที่หลายประเทศกำลังให้ความสนใจ การจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ของกองการศึกษาผู้ใหญ่จะมีผลโดยตรงต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะเป็นการเพิ่มพูนทักษะความสามารถในการอ่านและเป็นการสร้างสังคมอ่านหนังสือ (Reading Society) ให้กับชาวบ้านได้เป็นอย่างดี (พีระ จิระโสภณ 2518 : 36)

หนังสือพิมพ์หมู่บ้านในประเทศต่าง ๆ

ประเทศต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการลิ้มหนังสือของประชาชนว่ามีผลอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ จึงพยายามหาวิธีการที่จะช่วยให้ประชาชนลิ้มหนังสือน้อยลง ดังจะเห็นได้จากประเทศเกาหลีใต้ริเริ่มการจัดตั้งห้องสมุดเล็กประจำหมู่บ้าน (Village Mini-Library Movement) ขึ้นในปี ค.ศ 1960 เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านในชนบทและตามหมู่บ้านต่าง ๆ ใ้มีหนังสือพิมพ์อ่าน เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และช่วยให้ประชาชนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมได้ดี จนปัจจุบันนี้ประเทศเกาหลีมีห้องสมุดเล็กประจำหมู่บ้านทั่วประเทศถึง 35,011 แห่ง (ละเมียด ลิมอักษร 2514 : 24)

นอกจากการจัดตั้งห้องสมุดเล็กประจำหมู่บ้านแล้ว ในหลายประเทศได้มีการจัดทำหนังสือพิมพ์หมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนในชนบทที่ห่างไกลได้มีหนังสือพิมพ์อ่าน ดังจะเห็นได้จากในประเทศแทนซาเนีย ประชาชนมีปัญหาคาด้านการศึกษา เพราะไม่มีหนังสือที่จะอ่าน รัฐบาลจึงหาทางแก้ไขโดยการออกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นขึ้นในปี ค.ศ 1974 เพื่ออบรม

ให้ชาวบ้านรู้จักการคัดลอ่สื่อสารระหว่างหมู่บ้าน ช่วยให้ชาวบ้านได้เรียนรู้วิธีส่งข่าว เขียนข่าว และยังช่วยให้ชาวบ้านรักการอ่านด้วย (Topus. 1963 : 4)

นอกจากนี้ในประเทศมาลี องค์การยูเนสโก (UNESCO. 1974 : 4 - 5) รายงานว่า รัฐบาลได้ตั้งศูนย์ดำเนินการสอนให้ประชาชนรู้หนังสือ 1,731 แห่ง มีคนเรียน 60,000 คน เมื่อเรียนจบพวกนี้สามารถอ่านหนังสือได้ และเพื่อมิให้ประชาชนเหล่านี้ลืมหนังสือ องค์การยูเนสโกจึงได้จัดให้มีการทำหนังสือพิมพ์หมู่บ้านไว้อ่าน ทำให้คนที่อ่านออกเขียนได้ใหม่ ๆ สามารถหาหนังสืออ่านได้ และยังเป็นการฝึกนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชนอีกด้วย

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในประเทศคองโก มีลักษณะพิเศษกว่าที่อื่น คือมีการ์ตูนเป็นจุดเด่น การ์ตูนชื่อมีแลงโก และงองโก จะเป็นตัวแทนแสดงสภาพปัญหาของชาวบ้านในชนบท แล้วก็หาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมีชีวิตชีวา หนังสือพิมพ์ฉบับแรกออกในปี ค.ศ 1972 มีคอลัมน์เกี่ยวกับการตอบปัญหา การเกษตร การอาชีพ การจับปลา การเลี้ยงดูเด็ก และสุขภาพอนามัย (UNESCO. 1974 : 13)

ในประเทศโตโกในแอฟริกา (UNESCO. 1974 : 6 - 7) ผู้ใหญ่ร้อยละ 90 ไม่รู้หนังสือ องค์การยูเนสโกได้ให้ความช่วยเหลือโดยการให้ออกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นขึ้น 1 ฉบับ เพื่อสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นที่เพิ่งอ่านออกเขียนได้ ส่วนในประเทศไนจีเรีย มีการออกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายฉบับ ทั้งที่พิมพ์เป็นภาษากลางและภาษาท้องถิ่น แต่การกำหนดออกยังไม่แน่นอน

สำหรับในประเทศไทย อุทัยวรรณ (อุทัยวรรณ 2506 : 65 - 67) ได้ดำเนินการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์หมู่บ้าน โดยหาป้ายมาหนึ่งแผ่น แบ่งป้ายออกเป็นช่อง ๆ เป็นภาคความรู้ ภาคข่าว ภาคบันเทิง ภาคบรรณาธิการแถลง และภาคข้อข้องใจ หนังสือพิมพ์นี้ออกสัปดาห์ละ 1 ฉบับทุกเช้าวันจันทร์ ป้ายนี้ตั้งอยู่ในชุมชนหรือทางแยก ชาวบ้านก็เอามาจากชุมชนนั้น ประชาชนให้ความสนใจติดตามอ่าน เมื่ออ่านแล้วก็นำเรื่องมาวิพากษ์วิจารณ์กัน

นอกจากนี้ มูลนิธิโกมล คีมทอง ได้ออกหนังสือพิมพ์ชาวบ้าน ซึ่งจัดเป็นหนังสือพิมพ์เพื่อชนบทอย่างแท้จริง เป็นหนังสือพิมพ์ขนาดครึ่งหนึ่งของหนังสือพิมพ์ใหญ่ หน้า 14 หน้า มีข่าวเกี่ยวกับการเกษตร ข่าวชนบท มีคอลัมน์จดหมายจากชาวบ้าน บ้านเมืองของเรา การบ้านการเมือง จำหน่ายเล่มละ 2 บาท และส่วนหนึ่งจะส่งไปตามที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน (พีระ จิระโสภณ 2518 : 39)

ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในประเทศไทย

ความเจริญทางคมนาคมอย่างรวดเร็วภายในประเทศ ประกอบกับความรวดเร็วของระบบการสื่อสารคมนาคมระหว่างประเทศ ทำให้การแลกเปลี่ยนข่าวสารและการเศรษฐกิจ มีความสะดวกยิ่งขึ้น มีผลทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างชุมชนในหัวเมืองและกลุ่มคนในชนบทมากอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชากรไทยในเมืองและชนบทแตกต่างกันมาก ประชาชนร้อยละ 80 ในชนบทมีความเป็นอยู่ที่ด้อยกว่าประชาชนในเมืองทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การติดต่อสื่อสาร บริการทางค้ำสุภาพอนามัย ความสะดวกในการดำเนินชีวิต หรือความเป็นอยู่ในด้านอื่น

รัฐบาลได้เล็งเห็นความแตกต่าง ความเหลื่อมล้ำเหล่านี้ จะเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกแยกกันได้ จึงพยายามหาทางแก้ไขและขจัดความเหลื่อมล้ำให้หมดไปด้วยการจัดสร้างถนนหนทางให้ไปมาถึงกันทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน และสร้างระบบการสื่อสาร การคมนาคมให้ทันสมัย สามารถติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว จัดบริการค้ำสุภาพอนามัย ตลอดจนแนะนำอาชีพที่แปลกและใหม่ให้ชาวชนบทได้ทราบ

ในด้านการศึกษา เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทมีโอกาเรียนหนังสือจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และร้อยละ 33 ของบุคคลเหล่านี้เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปแล้วประมาณ 3 ปี ก็จะลืมหนังสือด้วยสาเหตุหลายประการ แต่สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือเมื่อบุคคลเหล่านี้ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ในหมู่บ้านไม่มีหนังสือให้อ่านเพิ่มเติม เมื่อเวลาผ่านไปนาน ๆ ก็กลายเป็นคนไม่รู้หนังสือไปเลย ทำให้เกิดการสูญเสียในการลงทุนทางการศึกษาเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ผู้ที่อ่านหนังสือได้ก็ไม่ได้ประโยชน์จากการรู้หนังสือ

เท่าที่ควร เพราะไม่มีเงินซื้อหนังสือหรือหนังสือพิมพ์อ่าน หรือไม่มีหนังสือพิมพ์ให้ซื้ออ่าน
ในหมู่บ้าน เพราะจากระบบการส่งหนังสือพิมพ์ที่จะช่วยให้ชาวบ้านได้อ่านหนังสือพิมพ์ทันเวลา
กว่าจะได้ทราบข่าวคราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็ล่วงเลยไปหลายวันแล้ว ทำให้เป็นคนไม่
ทันสมัย

ฉะนั้นการส่งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านจึงเป็นวิธีการสร้างระบบการป้อน
ข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ เข้าไปในหมู่บ้าน ช่วยให้ชาวชนบทได้รับข่าวสารข้อมูลจากโลก
ภายนอกทันต่อเหตุการณ์ เป็นการป้องกันการล้าหลัง และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่
ประชาชนในชนบท

กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ได้เริ่มโครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำ
หมู่บ้านขึ้นในปี พ.ศ. 2515 ที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ
บริการหนังสือที่น่าสนใจให้แก่ประชาชนในรูปของหนังสือพิมพ์รายวัน ต่อมาได้มีการขยาย
โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์เรื่อย ๆ จนปัจจุบันนี้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในทุก
จังหวัดในประเทศไทย สำคัญของโครงการก็เพื่อให้ชุมชนกับรัฐบาลได้ร่วมมือกัน
โดยชุมชนเป็นผู้จัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการก่อสร้างและดูแลที่อ่านหนังสือพิมพ์ รัฐบาล
เป็นผู้จ่ายค่าหนังสือพิมพ์รายวันให้วันละ 2 ฉบับ ส่งไปยังที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
แต่ละแห่ง

การขยายงานของโครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมระยะที่ 4 (2520 - 2524) ได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์
ไว้ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา 2520 : 15)

ตาราง 1 จำนวนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านตามโครงการและงบประมาณ

ปี	จำนวนที่อ่านหนังสือพิมพ์ ที่จะจัดตั้ง	เงิน (บาท)
2520	5,000	5,475,000
2521	8,000	8,760,000
2522	12,000	13,140,000
2523	17,000	24,820,000
2524	23,000	33,580,000
5 ปี	23,000	72,963,500

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่ากองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา มีโครงการขยายที่อ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี จะเห็นได้จากปี พ.ศ. 2520 ตามโครงการจะมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 5,000 แห่ง ในปี พ.ศ. 2521 จะมีที่อ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นอีก 3,000 แห่ง รวมเป็น 8,000 แห่ง ในปี พ.ศ. 2522 จะมีที่อ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้น 5,000 แห่ง รวมเป็น 12,000 แห่ง ในปี พ.ศ. 2523 และ 2524 จะมีที่อ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้น 5,000 แห่ง และ 6,000 แห่ง ตามลำดับ รวมที่อ่านหนังสือพิมพ์ทั้งหมด 23,000 แห่งภายในเวลา 5 ปีตามโครงการ

อย่างไรก็ตาม การขยายที่อ่านหนังสือพิมพ์ อาจจะไม่สามารถดำเนินงานตามโครงการได้เนื่องมาจากได้รับงบประมาณไม่พอ แต่งานที่อ่านหนังสือพิมพ์ก็ขยายไปมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

บุทร เกษคำรณ (บุทร เกษคำรณ 2517 : 12) ได้วิจัยลักษณะและสภาพของการอ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เขตการศึกษา 8 ในปี พ.ศ. 2517 โดยสุ่มตัวอย่างจากจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 8 จังหวัดละ 25% คิดเป็นจำนวนที่อ่านหนังสือพิมพ์ 108 แห่ง มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาพบว่าสภาพทั่วไปของการอ่านหนังสือพิมพ์ส่วนมากสะดวก มีประชาชนสนใจอ่านมาก ความช่วยเหลือและความร่วมมือของประชาชนอยู่ในเกณฑ์ดี

ในปีเดียวกันนี้เอง กุหลาบ หวังคีศิริกุล (กุหลาบ หวังคีศิริกุล 2517 : 37) ได้ศึกษาเรื่องความคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ จังหวัดลำปางและจังหวัดแพร่ จำนวน 140 คน และผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดลำปางและจังหวัดแพร่ จำนวน 140 คน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบวิชาเลขคณิตและวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้จบการศึกษาจากโครงการและผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน มีความคงอยู่ในการรู้หนังสือสูงกว่าผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .001 นั่นคือที่อ่านหนังสือพิมพ์มีผลทำให้ความคงอยู่ในการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จและผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 25) ได้ประเมินค่านิยามการอ่าน การเขียน การคิดเลข และสภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ และครูผู้สอนในโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จทั่วประเทศ โดยสุ่มตัวอย่างจาก 34 จังหวัด ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 8,850 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบภาษาไทยและแบบทดสอบเลขคณิต รายละเอียดของข้อสอบภาษาไทยที่ใช้ในการทดสอบแบ่งออกเป็นข้อสอบวัดการอ่านคำ การเขียนคำ การเขียนประโยค และการวัดความเข้าใจในการอ่าน ส่วนวิชาเลขคณิต

จะวัดด้านการบวก ลบ คูณ หาร และโจทย์ปัญหา ผลการวิจัยตอนหนึ่งสรุปได้ว่า นักศึกษาที่อยู่ในหมู่บ้านซึ่งมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จะไต่คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้และความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ จึงอาจกล่าวได้ว่า การมีที่อ่านหนังสือพิมพ์มีส่วนส่งเสริมให้คนในหมู่บ้านอ่านออกเขียนได้ และเพิ่มความสามารถในการอ่านขึ้น

จิรายุ กาศรี (จิรายุ กาศรี 2519 : 115) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลผู้เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และผลที่ประชาชนในจังหวัดลำปางได้รับ โดยแยกประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐบาล จำนวน 113 คน และกลุ่มประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 1,990 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี 4 แบบ คือแบบบันทึก แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ แบบสอบถามชนิดให้ตอบโดยเสรี และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยปรากฏว่า มีคนเข้าใจที่อ่านหนังสือพิมพ์โดยเฉลี่ยวันละ 18 คน มากกว่าความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลซึ่งคาดหวังไว้ว่า จะมีคนเข้าใจเพียงประมาณวันละ 13 คน ชาวบ้านส่วนมากจะเข้าใจที่อ่านในฤดูแล้ง เพราะว่างเว้นจากงานอาชีพ กิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการอ่านภายในที่อ่านหนังสือพิมพ์ก็จะนำเรื่องที่อ่านไปกระจายต่อให้บุคคลอื่นได้รับทราบ โดยชาวบ้าน 1 คน สามารถกระจายข่าวต่อได้ 2 - 4 คน และจากการถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐบาลในเรื่องที่อ่านหนังสือพิมพ์จะเปลี่ยนสภาพเป็นห้องสมุดประจำหมู่บ้าน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลร้อยละ 72.94 เห็นว่าควรเปลี่ยนสภาพเป็นห้องสมุดประจำหมู่บ้าน เกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าของที่อ่านหนังสือพิมพ์นั้น ประชาชนร้อยละ 51.49 ต้องการให้ขยายที่อ่านหนังสือพิมพ์ให้กว้างขวางขึ้น

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของการจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในเขตการศึกษา 4 (สำนักงานศึกษาธิการเขต 4 2520 : 37 - 39) พบว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านสัปดาห์ละ 5 วัน และรู้สึกอึดอัดใจเมื่อไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ การอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับอ่านมากกว่าครั้งฉบับ ผู้ใช้บริการชอบใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าทำกิจกรรมอื่น ส่วนใหญ่มีความ

กระตือรือร้นในการอ่าน ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นให้มีการขยายที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านเป็นห้องสมุดประจำหมู่บ้าน งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "ศ.อ.ศ.อ." (ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "ศ.อ.ศ.อ." 2521 : 55 - 56) ซึ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของการจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ในเขตการศึกษา 11 เช่นเดียวกัน และพบว่ามีชาวบ้านร้อยละ 77.33 มาอ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละ 4 - 7 วัน ผู้ใช้บริการร้อยละ 86.48 มีความคิดเห็นว่าการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ได้ประโยชน์คุ้มค่า เพราะประชาชนได้รับความรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ มีการโต้เถียง วิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวที่อ่าน นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ด้านความคงอยู่ในการรู้หนังสือของผู้ใช้บริการสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับความคงอยู่ของการรู้หนังสือภาษาไทยของผู้ใช้บริการในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ โดยเฉลี่ยแล้วทั้ง 5 จังหวัด ประชาชนมีความคงอยู่ในการรู้หนังสือในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 88.49

นอกจากนี้ จากการวิจัยของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เกี่ยวกับลักษณะของปัญหาและความต้องการของประชาชนภาคเหนือด้านการศึกษาผู้ใหญ่ ผลการวิจัยก่อนหน้านี้ปรากฏว่าชาวบ้านร้อยละ 79 แสดงความจำนงในข้อเสนอให้มีการออกเงินร่วมกันในการบอกรับหนังสือพิมพ์สำหรับอ่านในหมู่บ้าน และมีความประสงค์จะร่วมจัดการแพร่ข่าวสารทางป้ายนิเทศในท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ประชาชนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65 ต้องการให้มีการขยายและปรับปรุงที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และประชาชนร้อยละ 92 เห็นด้วยที่จะสนับสนุนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนทางหนังสือพิมพ์ เพื่อให้บุคคลเข้าใจปัญหาชีวิต มีปัญญา สมรรถภาพในการคิด การวินิจฉัยปัญหาด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องมีใครสอน (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะศึกษาศาสตร์ 2520 : 365)

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนมากให้ความสนใจ และร่วมมือในการดำเนินงานการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์เป็นอย่างดี นอกจากนี้

การวิพากษ์วิจารณ์ถกเถียงสิ่งที่ชาวบ้านได้อ่านจากหนังสือพิมพ์ นับเป็นขบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งอาจวิเคราะห์ให้เห็นได้ว่า ที่อ่านหนังสือพิมพ์มีส่วนที่จะส่งเสริมความสามารถในการอ่าน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้เป็นอย่างดี (เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ 2518 : 84)

ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอ่านได้กล่าวถึงการอ่านและอธิบายความหมายของการอ่านไว้ดังต่อไปนี้

บุช และฮิวเนอร์ (Bush and Huebner. 1970 : 4) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิด การที่ผู้อ่านออกเสียงสัญลักษณ์หรือตัวอักษรออกมาโดยที่ไม่เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์หรืออักษร เหล่านั้น ยังไม่ถือว่าเป็นการอ่านที่แท้จริง เพียงแต่เป็นการฝึกฝนทักษะหนึ่งในจำนวนหลายทักษะของกระบวนการอ่านเท่านั้น เขามีความเห็นว่าการฝึกฝนทักษะหนึ่งในการอ่านคือการที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน ทั้งนี้ผู้อ่านได้ความหมายจากการนำสัญลักษณ์ที่อ่านไปสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของคนที่มีความหมาย ทำให้เกิดมโนภาพขึ้นในใจของผู้อ่าน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นกระบวนการที่มีพฤติกรรมเกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมีทั้งการแปลความหมายสิ่งที่อ่าน การมีปฏิริยาต่อสิ่งที่อ่าน การมีจุดหมายในการอ่าน รวมทั้งการจัดระเบียบความคิดจากความหมายที่ได้อ่าน ความคิดของบุชและฮิวเนอร์ สอดคล้องกับความคิดของสแตรงและคณะ (Strang and others. 1967 : 8) ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่มีพฤติกรรมเกิดขึ้น นอกจากนี้ เขายังไม่เห็นด้วยกับความคิดของบางคนที่กล่าวว่า ถ้าสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องก็แสดงว่าอ่านได้ ถึงแม้ว่าจะไม่มีความเข้าใจว่าผู้เขียนเขียนอย่างไร ทั้งนี้เพราะเขามีความคิดเห็นว่า การอ่านมีความหมายมากกว่าการมองเห็นคำ มากกว่าการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง มากกว่าการรู้ความหมายของคำที่ละคำใด ๆ การอ่านมีความหมายรวมถึงการคิด การเกิดความรู้สึก และการเกิดภาพพจน์ในขณะที่อ่าน

นอกจากนี้ แฮริสและสมิธ (Harris and Smith. 1976 : 14) ได้ให้ทัศนะว่า การอ่านเป็นรูปแบบของการสื่อความหมาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด และข่าวสารความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนลงบนกระดาษด้วยภาษาซึ่งเป็นไปตามลักษณะการเขียนของแต่ละคน ผู้อ่านก็พยายามอ่านเอาความหมายจากที่ผู้เขียนได้เขียนเอาไว้ ความสามารถในการรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ซึ่งข้อคิดเห็นนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของมุตและฮิวเนอร์ แต่ แฮริสและสมิธได้ชี้บ่งอย่างชัดเจนว่า ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านหมายถึงความคุ้นเคยกับความคิดที่สำคัญ ๆ ของเรื่อง และความรู้ทางภาษาของผู้อ่านเอง

แฮริส (Harris. 1970 : 3) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือการแปลความหมายสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นแทนคำพูดให้ได้ความหมายสมบูรณ์ ส่วนดอลแมน (Dallman. 1960 : 18) มีความคิดเห็นว่าการอ่านเป็นพฤติกรรมทางสายตาและกระบวนการคิด เขาได้แบ่งองค์ประกอบของการอ่านออกเป็น 2 ประการ คือการออกเสียงเมื่อเห็นคำ (Word Recognition) และความเข้าใจในการอ่าน (Comprehension)

ฮาฟเนอร์ และจอลลี (Hafner and Jolly. 1972 : 3 - 7) ได้อ้างถึงการจัดโครงสร้างการอ่านของ William S. Gray ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับคือ

1. การถอดรหัสตัวอักษรให้เป็นเสียง หรือการออกเสียงคำ (Decoding Printed Word)
2. การเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน (Comprehending Meaning) ซึ่งเน้นว่าผู้อ่านควรมีความเข้าใจทั้งระดับการเข้าใจข้อความตามตัวอักษร และความเข้าใจระดับตีความหรือแปลความ
3. การมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน (Reacting to Meaning) เป็นการตัดสินของผู้อ่าน หลังจากที่ย่านเข้าใจแล้ว ในระดับนี้ผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณไตร่ตรองเพื่อจะตัดสินว่าเรื่องที่อ่านนั้นเป็นจริงเพียงใด เชื่อถือได้หรือไม่ เป็นการอ่านที่ต้องใช้วิจารณญาณ

4. การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ (Applying Meaning) เป็น
การผสมผสานระหว่างสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม

กอลด์สตีพพานิชย์ (กอลด์สตีพพานิชย์ 2505 : 3) ได้ให้ความหมายของ
การอ่านไว้ว่า การอ่านคือการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นคิด และนำความคิด
นั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์

ดังนั้นพอจะสรุปความหมายของการอ่านจากข้อคิดของนักการศึกษาได้ว่า การอ่าน
คือการแปลความหรือสัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่ใช้แทนคำพูดให้มีความหมายอย่างสมบูรณ์
ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านนับว่ามีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของ
สัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่อ่าน การอ่านจึงเป็นกระบวนการที่มีพฤติกรรมเกิดขึ้น เพราะใน
การอ่านแต่ละครั้ง ผู้อ่านจะต้องมีการรับรู้ค่า เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน เข้าใจ
ว่าผู้เขียนต้องการสื่อความหมายอย่างไร จะต้องคิดและมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน การอ่าน
มิใช่เป็นการรับรู้ค่าเพียงอย่างเดียว ดังนั้นนักการศึกษาจึงกล่าวถึงการอ่านในแง่ของการ
อ่านเพื่อความหมาย และเป็นกระบวนการของการคิด

ในด้านความสำคัญของการอ่าน นักการศึกษาหลายท่านได้เน้นให้เห็นว่าการอ่าน
เป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา ผู้ที่อ่านได้เร็ว เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ตลอด จัดว่า
เป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูง ฮาฟเนอร์ (Hafner. 1967 : 3) ได้กล่าวถึง
ความสำคัญของการอ่านในด้านการดำรงชีวิตว่าการอ่านจะช่วยได้เป็นอย่างดี เพราะการ
อ่านเป็นการสร้างประสบการณ์พื้นฐาน และช่วยให้คนรู้จักแก้ปัญหาเพื่อการดำรงชีพในสังคม
อย่างมีความสุข และ ทูซ (Tooze. 1957 : 6) ได้ย้ำให้เห็นถึงคุณค่าของการอ่าน
ไว้ว่า กิจกรรมด้านการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองทุก ๆ ด้าน ทั้งในวัยเด็กและ
ผู้ใหญ่ เพราะหนังสือย่อมประกอบไปด้วยประสบการณ์ในชีวิตทั้งชีวิต และนับเป็นประส-
การณ์ร่วมกันขั้นสูงสุดระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ในด้านความเป็นชาติที่มีอารยธรรม การ
ที่ประชาชนมีจำนวนเปอร์เซ็นต์ของการอ่านออกเขียนได้สูง แสดงว่าประเทศนั้นเป็นชาติ
ที่มีอารยธรรมสูง (Carlsen. 1971 : 3)

ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นทุกวันนี้ การอ่านย่อมมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะช่วยให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงไปทันกับความเจริญก้าวหน้าของวิชาการในทุกสาขา เกรย์ และรีส์ (Gray and Reese. 1957 : 9 - 10) ได้กล่าวว่าในสังคมประชาธิปไตย ประชาชนจะรู้เรื่องราวต่าง ๆ และปัญหาเกี่ยวกับตนเอง ด้วยการอ่าน เขาเน้นให้เห็นว่า การอ่านนั้นคือการฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ เพราะมีโอกาสดูอ่านซ้ำได้ถ้าไม่เข้าใจ และสิ่งสำคัญคือสามารถใช้วิจารณญาณในการอ่านได้

ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

คำจำกัดความของคำว่า "วิจารณญาณ" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า ปัญญาสามารถสันนิษฐานเหตุผลได้ (ราชบัณฑิตยสถาน 2498 : 835)

ดูเควท (Duquette. 1973 : 925 - 926) ได้รวบรวมนิยามความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้คือ

- รัสเซล (David Russel) ได้ให้ความเห็นว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการของการประเมินหรือวิเคราะห์สิ่งที่อ่านในแง่ความสมเหตุสมผล และพิจารณาว่าผู้เขียนเขียนเรื่องนั้นโดยใช้อารมณ์ของตนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือไม่

- เฟลมอน (Ruth K. Flamond) กล่าวว่าคนที่จะมีวิจารณญาณในการอ่านนั้น จะต้องมีการฝึกฝนในการคิดเสียก่อน และสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างชัดเจน

- เฮลแมน (Arthur W. Heilman) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น ผู้อ่านจะต้องคิดอย่างลึกซึ้งกว่าการอ่านโดยทั่วไป คือจะต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์ของผู้เขียนในการเขียนเรื่องนั้น และจะต้องสรุปลงความเห็นในสิ่งที่ผู้เขียนมีได้กล่าวไว้โดยตรง ดังนั้นในขณะที่อ่านนั้นเอง ภูมิหลังหรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน อาจจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านยอมรับความคิดเห็นของผู้เขียนอย่างเต็มที่

- สมิธ (Nila B. Smith) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านขั้นสูงสุดของการอ่านเข้าใจความหมาย สมิธได้สรุปพฤติกรรมของผู้อ่าน

ที่มีวิจารณ์ว่า จะต้องสามารถแปลความหรือตีความในสิ่งที่ผู้เขียนมิได้บ่งไว้ได้ และสามารถประเมินค่า โต้แย้งเรื่องราวที่อ่านได้ นอกจากนี้ยังบอกได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความจริงหรือเป็นความลำเอียงของผู้เขียน

คีแซนท์ (Dechant. 1969 : 372) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ว่า เป็นการอ่านเพื่อประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่าน (Reading for Evaluation) พร้อมทั้งให้ความเห็นว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์นั้น ผู้อ่านต้องตรวจสอบความจริง ความสมเหตุสมผล ความเชื่อถือได้ และความถูกต้องของสิ่งที่อ่าน ต้องสามารถแยกได้ว่า ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อความใดเป็นความคิดเห็น พยายามอ่านให้เข้าใจและรู้เท่าทันการเขียนของผู้อ่าน

สเปาเช่ และเบอร์ก (Spache and Berg. 1971 : 125) ได้มีความคิดเห็นว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์นั้น ผู้อ่านต้องมีการวิเคราะห์และการพิจารณา สิ่งแรกที่ผู้อ่านต้องกระทำคือการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านเป็นอย่างดี รู้ถึงสาระข้อเท็จจริงของสิ่งที่อ่าน ต่อจากนั้นจะเป็นการประเมินสิ่งที่อ่านในค่านต่าง ๆ คือ

1. การพิจารณาถึงจุดประสงค์ของผู้เขียน
2. การพิจารณาสาระความหมายที่ผู้เขียนจงใจให้ผู้อ่านได้รับ
3. การพิจารณาถึงความสมเหตุสมผลในการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน

คอลลแมน (Dallman. 1960 : 195) ได้แสดงทัศนะว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์นั้น ผู้อ่านจะต้องคิด พิจารณา ตัดสิน และประเมินค่าสิ่งที่อ่านด้วยความยุติธรรม พฤติกรรมต่าง ๆ ของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ในทัศนะของคอลลแมน สรุปได้ดังนี้

1. 'รู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ
2. บอกได้ว่าเรื่องใดเป็นข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็น
3. เข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน
4. สรุปเรื่องราวที่อ่านได้
5. วิเคราะห์เรื่องราวที่กำลังอ่านอยู่ได้

เคอร์ (Durr. 1967 : 145) เป็นนักการศึกษาอีกผู้หนึ่งที่ได้แสดงความคิดเห็นคล้ายคลึงกับคอลแมน เคอร์ได้แบ่งลักษณะของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณออกเป็น 8 พฤติกรรมดังนี้

1. สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นได้
2. สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้
3. ล่วงรู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ
4. สรุปเรื่องราวที่อ่านได้
5. วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านและโต้แย้งได้
6. สามารถบอกได้ว่าข้อความใดไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังอ่านอยู่ได้
7. พิจารณาความผิดพลาดในการให้เหตุผล
8. อนุมานเรื่องที่อ่านได้

แมคคี (McKee. 1966 : 382 - 404) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นผู้อ่านต้องเข้าใจเรื่องและสามารถตีความเรื่องราวนั้นจนเข้าใจอย่างลึกซึ้ง แมคคีได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
2. ล่วงรู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ
3. สรุปเรื่องราวที่อ่านได้
4. วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้
5. การทำนายผลที่จะเกิดขึ้น
6. รู้จุดมุ่งหมายของผู้เขียน
7. ถกเถียงเรื่องที่อ่านโดยพิจารณาถึงภูมิหลังของผู้เขียน
8. จับความคิดสำคัญของผู้เขียนได้

บุช และฮิวเนอร์ (Bush and Huebner. 1970 : 100) ได้แบ่งพฤติกรรมของคนที่มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ 5 พฤติกรรมดังนี้

1. สามารถรู้จักประสงค์ของผู้เขียน
2. สามารถตีความเรื่องที่อ่านได้เข้าใจ
3. สามารถแยกความจริงออกจากความคิดเห็น
4. สามารถรู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อหรือไม่
5. สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

เกอร์ทรูด (Gertrude. 1959 : 328) ได้สรุปพฤติกรรมของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. ตัดสินข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็นได้
2. รู้จักประสงค์ของผู้เขียนได้
3. จำความหมายของคำได้
4. ลงความเห็น วินิจฉัยได้
5. เข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างชัดเจน
6. วิเคราะห์โต้แย้งได้
7. ประเมินทัศนคติของผู้เขียนได้
8. ล่วงรู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ
9. รู้เทคนิคการเขียนจูงใจผู้อ่าน
10. แยกแยะองค์ประกอบของแบบการเขียนได้
11. บอกข้อความที่กำกวมได้
12. อนุมานสิ่งที่ผู้เขียนมิได้กล่าวไว้โดยตรงได้
13. ลำดับเรื่องที่อ่านได้
14. สรุปเรื่องที่อ่านได้
15. ตีความเรื่องราวที่อ่านได้
16. เลือกความหมายของคำได้เหมาะสมกับข้อความที่อ่าน ในกรณีที่กำลังนั้นมี

หลายความหมาย

จากการศึกษาข้อคิดเห็นของนักการศึกษาทั้งหลายมาแล้วพอสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะเริ่มหลังจากที่ผู้อ่านเข้าใจเรื่อง และสามารถตีความเรื่องราวนั้นจนเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ผู้อ่านจะต้องใช้ประสบการณ์พื้นฐาน รวมทั้งวิจารณญาณของตนทำการวิเคราะห์ ตัดสิน และประเมินค่าสิ่งที่อ่านว่าถูกต้องตามความเป็นจริงเพียงใด มีความสมเหตุสมผลและเชื่อถือได้หรือไม่ เรื่องที่อ่านนั้นเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนหรือเป็นการเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ก. งานวิจัยในประเทศไทย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยตรงในประเทศไทยนั้น ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการวิจัยไว้เลย อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้เสนอผลการวิจัยในรูปการเชื่อและไม่เชื่อข่าวที่อ่านจากหนังสือพิมพ์ การวิจัยดังกล่าวได้กระทำกับอาจารย์มหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาพยาบาล นักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย บุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่มีรายได้ต่ำ ผลสรุปตอนหนึ่งสอดคล้องกันว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เชื่อข่าวที่อ่านจากหนังสือพิมพ์รายวันเพียงครึ่งเดียว (ศิริณา ทองเสวก 2518 : 73; นพพร ปรีพณณะ 2509 : 100; สันตัก ภิบาลสุข 2511 : 180, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ 2517 ข. 18) นอกจากนี้ยังพบว่า หลังจากอ่านหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว จะนำเรื่องที่อ่านไปเล่าให้คนอื่นฟัง และวิพากษ์วิจารณ์กันในกลุ่มเพื่อนฝูง ผู้อ่านจะวินิจฉัยเรื่องที่เกิดขึ้นว่าจริงหรือไม่จริง สามารถบอกได้ว่าเรื่องใดเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ หรือเรื่องใดไม่มีคุณค่า แต่เป็นการทำลายมากกว่า (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน 2513 : 78; ปิยพร กิษโสภา 2514 : 40)

การที่ผู้อ่านจะเชื่อถือหรือไม่เชื่อถือข่าวจากหนังสือพิมพ์ รวมทั้งสามารถวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้อ่านได้นั้น ผู้อ่านจะต้องมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณเสียก่อน เพราะการคิดอย่างมีวิจารณญาณนี้ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของความสามารถในการอ่าน

อย่างมีวิจารณญาณ (Duquette. 1973 : 925 citing Flamond. 1968) นอกจากนี้เคอร์ (Durr. 1967. : 144) ได้กล่าวสนับสนุนอีกด้วยว่า การคิดอย่างมี วิจารณญาณมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพราะการที่จะ สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้นั้น ผู้อ่านจะต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้ามาช่วย ในขณะที่อ่าน จึงอาจกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องรวมเอาการคิดเข้าไว้ด้วย

ข. งานวิจัยในต่างประเทศ

นอยส์ (Noyce. 1971 : 4017 - A) ได้ศึกษาถึงผลการจัดสอนโดยใช้การ สื่อสารเป็นเครื่องจูงใจ (persuasive Communication) ในการพัฒนาทักษะการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งได้แก่ทักษะเหล่านี้คือ (ก) ความสามารถในการรู้ว่าเป็นการ โฆษณาชวนเชื่อ (ข) ความสามารถในการรู้ถึงเทคนิคการเขียนจูงใจผู้อ่าน (ค) ความ สามารถในการวิเคราะห์ข้อโต้แย้ง (ง) ความสามารถในการพิจารณาถึงหลักฐานของ เรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนเกรด 4 จำนวน 4 ห้องเรียน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้ทดลองสอนในวิชาสังคมศึกษา และสอน กลุ่มทดลองด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มควบคุมจัดสอนตามปกติ ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า บท เรียนเกี่ยวกับการใช้การสื่อสารเป็นเครื่องจูงใจมีผลในการพัฒนาทักษะความสามารถในการ รู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อหรือไม่ และการพิจารณาถึงหลักฐานของสิ่งที่อ่าน จากการ วิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การอ่านทั่ว ๆ ไปกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่ไม่เหมือนกัน

เชอริน (Shearin. 1974 : 1355 - A) ได้ทดลองการอ่านอย่างมีวิจารณ- ญาณกับอาสาสมัครที่มีอายุระหว่าง 20 - 59 ปี กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีทั้งเพศชายและเพศ หญิง มีพื้นฐานทางการศึกษาแตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้เวลาในการสอน 8 สัปดาห์ จำนวน 20 ชั่วโมง จากการวิจัยพบว่า ผู้เข้าเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพิ่มขึ้นโดยที่ระดับการศึกษาเบื้องต้น อายุ ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความ สามารถที่เพิ่มขึ้นนี้เลย การสอนครั้งนี้ปรากฏว่าทักษะที่ส่งผลมากคือการทราบจุดมุ่งหมาย

ของผู้เขียน การแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น และการรู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ

แอลด์สัน (Alston. 1972 : 341 - 342) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของครูประจำการที่สอนอยู่ในโรงเรียนระดับต่าง ๆ กันทางแถบตะวันออกเฉียงใต้ในสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูประจำการที่กำลังศึกษารายวิชาการอ่านในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และมีความแตกต่างกันในด้านเหล่านี้คือ อายุ เพศ ประสบการณ์ในการสอน ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีอายุน้อยและมีประสบการณ์ในการสอนมานาน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณน้อย ส่วนครูที่มีอายุและประสบการณ์น้อย มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากครูที่มีอายุน้อยมีโอกาสดูได้รับการฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากกว่า ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรต้องมีการปรับปรุงรายวิชาซึ่งไม่เน้นการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

พาราเซีย (Parahia. 1976 : 3675 - A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกในสาขาจิตวิทยาและสาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาละ 6 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูง และมีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.2 ขึ้นไป ผู้วิจัยทดสอบโดยนำบทความ 2 บทความให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มอ่าน บทความหนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ และอีกบทความหนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิชาจิตวิทยา จากการวิจัยพบว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ในเนื้อหาวิชาประกอบจึงจะช่วยให้สามารถคิดและตัดสินใจได้เป็นอย่างดี นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกเศรษฐศาสตร์ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณคงที่ คืออ่านได้ทั้งสองบทความ แต่กลุ่มที่เรียนวิชาเอกจิตวิทยาได้คะแนนดีเฉพาะบทความที่เป็นวิชาเอกของตน ส่วนบทความทางเศรษฐศาสตร์นั้นอ่านไม่ได้ดีเท่ากับบทความในวิชาเอก นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มยอมรับว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการของการคิดและการให้เหตุผล รวมทั้งการตั้งคำถาม การคาดการณ์ และการทำนาย

เฟอร์ริส (Ferris. 1971 : 4380 - A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผล
การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเกรด 11 ด้วยวิธีเรียนด้วยตนเอง
กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามี 99 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองให้เรียนด้วยตนเอง
และกลุ่มควบคุมใช้ครูสอน ส่วนบทเรียนและสื่อการสอนใช้เรื่องเดียวกัน ใช้เวลาใน
การสอน 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่าระดับสติปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง ✓

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ชาวบ้านในท้องที่อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ อย่างละ 4 หมู่บ้าน รวม 8 หมู่บ้าน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กระทำตามลำดับขั้นดังนี้

1. การเลือกหมู่บ้านที่จะศึกษา

1.1 คัดเลือกตำบลสำหรับนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 ตำบล จากทั้งหมดในอำเภอควนขนุน 13-ตำบล ได้ตำบลต่าง ๆ ที่ต้องการคือ ตำบลพนมวังก ตำบลโคกควน ตำบลแหลมโคก และตำบลพนาสูง

1.2 คัดเลือกหมู่บ้านจากตำบลต่าง ๆ ตามข้อ 1 มาตำบลละ 2 หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 1 หมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 1 หมู่บ้าน โดยวิธีการจับสลาก รวม 4 ตำบล ได้หมู่บ้านทั้งหมด 8 หมู่บ้าน ดังปรากฏรายชื่อในตาราง 2

1.3 การสุ่มชาวบ้านที่จะนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ดำเนินการเลือกชาวบ้านจากหมู่บ้านต่าง ๆ ตามข้อ 1.2 ดังนี้

ข้อในชั้นที่สูงขึ้น

1.3.1 คุณสมบัติของชาวบ้านที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1.1 เวียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วมิได้ศึกษา

1.3.1.2 อายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์

1.3.1.3 เป็นชาวบ้านที่สามารถอ่านหนังสือได้

1.3.1.4 ปัจจุบันอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือก

ตามข้อ 1.2

คุณสมบัติของชาวบ้านที่เลือกมาตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากบัญชีรายชื่อของผู้เลือกตั้ง (ส.ส 13 ก.) จากแผนกปกครอง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยนำมาเทียบกับสำเนาทะเบียนบ้านและรายงานการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา ลักษณะประชากร ซึ่งพัฒนาการต่าง ๆ ในอำเภอควนขนุนได้ทำไว้ และได้สอบถามกำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อให้ได้รายชื่อชาวบ้านที่สมบูรณ์มากที่สุด

1.3.2 นำรายชื่อชาวบ้านทั้ง 8 หมู่บ้านที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ในข้อ 1.3.1 มาจับสลากเพื่อเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการดังนี้

1.3.2.1 ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ-พิมพ์ จับสลากมาหมู่บ้านละ 15 คน รวม 60 คน

1.3.2.2 ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือ-พิมพ์ จับสลากมาหมู่บ้านละ 15 คน รวม 60 คน

รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกตามตำบล หมู่บ้าน และสภาพการมีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ตำบล	มีที่อ่านหนังสือพิมพ์		ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์	
	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
พนมวังก	สี่แยกไสยวน	15	ระหว่างควน	15
โคกคั่ว	ป่าตอ	15	โคกแซะ	15
แหลมโคก	แหลมโคก	15	หนองสามกอน	15
พนางตุง	ปากห้วย	15	ทะเลน้อย	15
รวม		60	รวม	60

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว และภูมิหลังของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์
ประจำหมู่บ้าน เป็นคำถามแบบเลือกตอบ มี 10 ข้อ แบบสอบถามชุดนี้จะถามถึงสภาพ
การใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์โดยทั่ว ๆ ไปของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างต่อ

หนังสือพิมพ์ เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่เพียงใด เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ มี 11 ข้อ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามแหล่งข่าว ของชาวบ้านของสุรพล ฤกษ์สำเร็จ ((สุรพล ฤกษ์สำเร็จ 2519 : 142)

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบ-
ทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีลำดับขั้นและวิธี
กำเนินการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและลักษณะของ
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากตำราต่าง ๆ ของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
จากนั้นนำพฤติกรรมที่นักการศึกษาแต่ละคนได้ระบุไว้แล้วมาจัดประเภทและสรุปรวบรวม
ขึ้นใหม่ได้ 10 พฤติกรรม ดังรายละเอียดในคำจำกัดความศัพท์เฉพาะหน้า 7

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบและกระบวนการต่าง ๆ ในการวัดผล
การศึกษา เช่น เทคนิคการวัดผล หลักการเขียนข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ การ
สร้างข้อทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การทดลองใช้
แบบทดสอบ และการวิเคราะห์แบบทดสอบ (ชวาล แพทย์กุล 2518 : 434 หน้า)

ขั้นที่ 2 กำเนินการสร้าง สร้างแบบทดสอบตามพฤติกรรมที่กำหนดไว้ใน
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ หน้า 7 ได้ข้อสอบที่จะนำไปทดลองใช้ครั้งนี้ 40 ข้อ

ข้อความที่นำมาใช้ในแบบทดสอบ เลือกมาจากหนังสือ และหนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้าน
นิยมอ่านมากที่สุด 3 ฉบับคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เกลียวส และหนังสือพิมพ์บ้านเมือง
(สุนีย์ ทองอินทร์เล็ก 2517 : 16) ฉบับประจำวันที 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ 2522 ถึง
ฉบับประจำวันที 31 มีนาคม พ.ศ 2522

นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลการศึกษา
และทางด้านภาษาไทยตรวจสอบแต่ละข้อว่าวัดตรงตามพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่ต้องการ
หรือไม่ แล้วเลือกข้อสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตัดสินลงความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นข้อสอบที่ใช้ได้
และครอบคลุมพฤติกรรมตรงตามที่ต้องการนำไปทดลองสอบและวิเคราะห์หาคุณภาพ

เกณฑ์ในการให้คะแนน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ในแต่ละข้อถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด หรือชี้คำตอบมากกว่า 1 แห่ง หรือเว้นไม่ตอบให้ 0 คะแนน

ขั้นที่ 3 การหาคุณภาพของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้แล้ว ในขั้นที่ 2 ไปทดลองสอบกับชาวบ้านในตำบลปรางหมู่ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร จำนวน 120 คน ซึ่งมีคุณสมบัติและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับชาวบ้านที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบจริง แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน และหาคุณภาพของ ข้อสอบดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) หาค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายเป็นรายข้อด้วยเทคนิค 27% แล้วเปิดตารางวิเคราะห์ข้อสอบของจุง เทห์ ฟาน (Fan, 1952 : 1-32) เพื่ออ่านการระดับความยากง่ายและอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ พิจารณาข้อที่เหมาะสมและตัดข้อที่ไม่เหมาะสมออกไป โดยถือเกณฑ์ข้อที่ค่า r ตั้งแต่ .25 ขึ้นไป การเลือกถือเอาค่าอำนาจจำแนกเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าข้อสอบมีค่าอำนาจจำแนกสูง ก็ย่อมแยกคนกลุ่มสูงกลุ่มต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนค่าความยากง่ายนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญรองลงมา ได้ข้อสอบสำหรับนำไปทดสอบจริง 34 ข้อ (ดูตารางในภาคผนวก)

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ นำคะแนนที่ได้จากทุกข้อสอบ ทั้งตอนทดลองสอบและตอนทดสอบจริงมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าความเชื่อมั่นและค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดของแบบทดสอบวัด
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากการทดสอบ 2 ครั้ง

การสอบ	จำนวนข้อ	จำนวนผู้สอบ	ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})	ค่าความคลาด เคลื่อนในการวัด (SE_{meas})
ทดลองสอบ	34	120	.6906	2.6749
ทดสอบจริง	34	120	.7145	

3. การพิจารณาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ใช้เกณฑ์พิจารณา

2 วิธี ดังนี้

3.1 ความเที่ยงตรงแบบ Face Validity ทำโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ
ทางด้านการวัดผลการศึกษาและทางด้านภาษาไทยพิจารณาเลือกสรรและปรับปรุงการใช้
ภาษาในแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เพื่อให้เหมาะกับการนำไปใช้ทดสอบ

3.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)
ของแบบทดสอบ ใช้วิธีพิจารณาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)
ของแบบทดสอบ โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ และการหาค่าความ
เชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งค่าดังกล่าวสูงพอที่จะกล่าวได้ว่าข้อสอบฉบับนี้มีค่าความเที่ยงตรง
เชิงโครงสร้างที่สามารถนำไปใช้ได้

การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากฉบับมติวิทยาลัยถึงนายอำเภอ
ควนขนุน เพื่อขอความร่วมมือและขอใช้เอกสารของทางราชการ นายอำเภอควนขนุนได้
ทำหนังสือไปยังผู้ใหญ่บ้านตามหมู่บ้านต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อความสะดวกในการ

รวบรวมข้อมูล

การให้ชาวบ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบนั้น ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง และให้ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ๆ ละ 2 - 3 คน
ระยะเวลาในการทำแบบทดสอบ กำหนดเวลาคนละ 1 ชั่วโมงโดยประมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือเว้นไม่ตอบ หรือเลือกคำตอบมากกว่า 1 แห่งในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน
2. หาความถี่ของคะแนนแบบทดสอบ
3. นำคะแนนไปคำนวณทางสถิติ คือหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความแปรปรวน (S^2) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$)
4. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว สภาพการใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์โดยทั่ว ๆ ไป และความความคิดเห็นของชาวบ้านต่อหนังสือพิมพ์ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (%) จากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบในรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

1.2 หาค่ารายเฉลี่ยของคะแนน โดยการคำนวณจากสูตร

(Ferguson. 1966 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยการคำนวณจากสูตร (Ferguson. 1966 : 67)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

1.4 หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยคำนวณจากสูตร
(Ferguson. 1966 : 67)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนดิบ
 $\sum X^2$ แทน ผลบวกสะสมของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลบวกของคะแนนดิบทุกตัวยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อสอบ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) คำนวณจาก
สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20) (Anastasi. 1968 : 85)

$$r_{tt} = \left[\frac{n}{n - 1} \right] \left[\frac{\frac{S_t^2 - \sum pq}{S_t^2}}{1} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ
 p แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบแต่ละข้อถูกต้องกับจำนวน
 ผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด
 q เท่ากับ $1 - p$

2.2 หาค่าความคลาดเคลื่อนในการวัด (Standard Error of Measurement) คำนวณโดยใช้สูตร (Anastasi. 1968 : 94)

$$SE_{meas} = S_x \sqrt{1 - r_{tt}}$$

เมื่อ SE_{meas} แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
 S_x แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อสอบ
 r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของข้อสอบ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

ค่าความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างของมัธยฐานเลขคณิตโดยใช้ t - test เพื่อทดสอบว่าค่ามัธยฐานเลขคณิตของชาวบ้านทั้งสองกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ คำนวณโดยใช้สูตร (McNemar. 1969 : 115)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่จะใช้พิจารณาใน
 $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 2
 S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล
ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤติใน t - distribution
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบ
ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
"มีที่อ่าน"	แทน	หมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
"ไม่มีที่อ่าน"	แทน	หมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ✓ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- ✓ ตอนที่ 2 สภาพการใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์
- ✓ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ส่งเสริมวิจรรย์ญาณในการอ่านหรือไม่เพียงใด

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่าง
ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของชาวบ้านจำแนกตามเพศ
อายุ ช่วงระยะเวลาที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และอาชีพของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
เมื่อนำมาแจกแจงความถี่และเปรียบเทียบเป็นร้อยละแล้ว มีดังต่อไปนี้

1.1 เพศของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

สภาพของหมู่บ้าน	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีที่อ่าน	30	50.00	30	50.00	60	100.00
ไม่มีที่อ่าน	21	35.00	39	65.00	60	100.00
รวม	51	42.50	69	57.50	120	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด 120 คน

เป็นเพศชาย 51 คน เพศหญิง 69 คน

1.2 อายุของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุเป็นปี		16-25	26-35	36-44	45 ปีขึ้นไป	รวม
สภาพของหมู่บ้าน	มีที่อ่าน	27	13	10	10	60
	ร้อยละ	45.00	21.66	16.67	16.67	100.00
ไม่มีที่อ่าน	จำนวนคน	27	9	9	15	60
	ร้อยละ	45	15.00	15.00	25.00	100.00
รวม	จำนวนคน	54	22	19	25	120
	ร้อยละ	45.00	18.34	15.83	20.83	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 16 - 25 ปีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาได้แก่ผู้ที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 20.83 ช่วงอายุ 26 - 35 ปีมีร้อยละ 18.34 และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 36 - 44 ปีมีน้อยที่สุดคือมีเพียงร้อยละ 15.83

1.3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงระยะเวลาที่เรียนจบชั้นประถมปีที่ 4

ตาราง 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงระยะเวลาที่เรียนจบชั้นประถมปีที่ 4

ช่วงระยะเวลาที่ เรียนจบ ป. 4 สภาพของ หมู่บ้าน		1-5	6-10	11-15	16 ปีขึ้นไป	รวม
มีที่อ่าน	จำนวนคน	8	26	20	6	60
	ร้อยละ	13.33	43.34	33.33	10.00	100.00
ไม่มีที่อ่าน	จำนวนคน	13	8	10	29	60
	ร้อยละ	21.67	13.33	16.67	48.33	100.00
รวม	จำนวนคน	21	34	30	35	120
	ร้อยละ	17.50	28.33	25.00	29.17	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนจบชั้นประถมปีที่ 4 มาแล้วเป็นเวลา 16 ปีขึ้นไปมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.17 รองลงมาคือผู้ที่เรียนจบชั้นประถมปีที่ 4 มาแล้ว 6 - 10 ปี มีร้อยละ 28.33 กลุ่มที่เรียนจบชั้นประถมปีที่ 4 มาแล้วเป็นเวลา 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนผู้ที่เรียนจบมาแล้ว 1 - 5 ปีมีเพียงร้อยละ 17.50

อนึ่ง ตัวเลขที่แสดงไว้ในตาราง 6 อาจจะไม่สอดคล้องกับตาราง 5 ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ตัวเลขทั้งหมดจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งหากจะพิจารณาจากความน่าจะเป็นแล้ว ผู้ที่เรียนจบชั้นประถมปีที่ 4 เป็นเวลา 16 ปีขึ้นไปน่าจะมากกว่า 35 คน

ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ตอบแบบทดสอบบางคนไม่อาจจำปี พ.ศ. ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้
ดังนั้นการตอบจึงใช้วิธีการคาดคะเน

1.4 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

ตาราง 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ สภาพ หมู่บ้าน	เกษตรกรรวม		ค้าขาย		กรรมกร		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีที่อ่าน	50	83.33	10	16.67	-	-	60	100.00
ไม่มีที่อ่าน	47	78.33	9	15.00	4	6.67	60	100.00
รวม	97	80.84	19	15.83	4	3.33	120	100.00

จากตาราง 7 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากจะมีอาชีพด้านการเกษตร คิดเป็น
ร้อยละ 80.84 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย มีร้อยละ 15.83 และเป็นกรรมกรร้อยละ
3.33

ตอนที่ 2 สภาพการใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์

2.1 ความถี่ของการมาใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ใน 1 สัปดาห์

ตาราง 8 ความถี่ของการมาใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ใน 1 สัปดาห์

ความถี่ที่ชาวบ้านมาใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ใน 1 สัปดาห์	จำนวนคน	ร้อยละ
1 - 2 วัน	6	10.00
3 - 4 วัน	12	20.00
5 - 6 วัน	8	13.33
ทุกวัน	18	30.00
นาน ๆ ครั้ง	16	26.67
รวม	60	100.00

จากตาราง 8 แสดงว่าชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ เข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาได้แก่ชาวบ้านที่เข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.67 ที่ตอบว่าเข้าใช้สัปดาห์ละ 3 - 4 วัน มีร้อยละ 20.00 ที่เข้าใช้สัปดาห์ละ 5 - 6 วัน มีร้อยละ 13.33 ส่วนที่ตอบว่าเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละ 1 - 2 วัน มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10.00

* การเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ หมายถึง การเข้าอ่านหนังสือพิมพ์ การพบปะสนทนา และการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวต่าง ๆ ในที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

2.2 เวลาที่ชาวบ้านมาอ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ตาราง 9 เวลาที่ชาวบ้านมาอ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านหนังสือพิมพ์

เวลาที่ชาวบ้านอ่านหนังสือพิมพ์	จำนวนคน	ร้อยละ
เช้า (7.00 - 10.59)	2	3.33
เที่ยง (11.00 - 14.59)	15	25.00
เย็น (15.00 - 17.59)	7	11.67
กลางคืน (18.00 เป็นต้นไป)	-	-
ไม่แน่นอนแล้วแต่ว่าง	36	60.00
รวม	60	100.00

จากตาราง 9 แสดงว่าชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าอ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านหนังสือพิมพ์ในเวลาที่ไม่แน่นอน แล้วแต่ว่างเมื่อใด คือเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือเข้าอ่านหนังสือพิมพ์ในตอนเที่ยง ร้อยละ 25.00 เข้าอ่านในตอนเย็นร้อยละ 11.67 ส่วนในตอนเช้ามีคนเข้าอ่านหนังสือพิมพ์น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 3.33 สำหรับกลางคืนนั้นไม่มีคนเข้าใช้บริการในที่อ่านเลย

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสะดวกในการ เข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์

ตาราง 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสะดวกในการ เข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้าน

ความคิดเห็น	จำนวนคน	ร้อยละ
สะดวกมาก	27	45.00
สะดวกปานกลาง	25	41.67
สะดวกน้อย	8	13.33
รวม	60	100.00

จากตาราง 10 แสดงว่าชาวบ้านส่วนใหญ่คือร้อยละ 45.00 มีความเห็นว่าการ เข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์มีความสะดวกมาก ที่ตอบว่ามีความสะดวกปานกลางมีร้อยละ 41.67 ส่วนที่ตอบว่ามีความสะดวกน้อยนั้นมีเพียงร้อยละ 13.33

2.4 หนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านชอบอ่าน

ตาราง 11 หนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านชอบอ่านเรียงตามลำดับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนผู้อ่าน	ร้อยละ
ไทยรัฐ	52	52.62
เคลินิวส์	33	34.02
บ้านเมือง	5	5.15
สยามรัฐ	5	5.15
มติชน	1	1.03
ดาวสยาม	1	1.03
รวม	97	100.00

จากตาราง 11 แสดงว่าหนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างอ่านกันมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คิดเป็นร้อยละ 52.62 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์เคลินิวส์ มีร้อยละ 34.02 หนังสือพิมพ์สยามรัฐและบ้านเมืองมีคนอ่านร้อยละ 5.15 ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนและดาวสยามมีผู้อ่านน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 1.03

2.5 ประเภทของชาวที่ชาวบ้านอ่าน

ตาราง 12 ประเภทของชาวที่ชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างสนใจอ่าน

ประเภทของชาว	จำนวนผู้อ่าน	ร้อยละ
ชาวการเมือง	18	30.00
ชาวเศรษฐกิจ	13	21.67
ชาวการศึกษา	8	13.33
ชาวทั่วไป	21	35.00
อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)...	-	-
รวม	60	100.00

จากตาราง 12 แสดงว่าชาวที่ชาวบ้านอ่านกันมากที่สุดคือชาวทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือชาวการเมือง มีร้อยละ 30.00 ชาวเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.67 ส่วนชาวที่ชาวบ้านสนใจอ่านน้อยที่สุดคือชาวการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.33

2.6 ความเป็นปัจจุบันของหนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านได้อ่าน

ตาราง 13 ความเป็นปัจจุบันของหนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านได้อ่าน

ความเป็นปัจจุบันของหนังสือพิมพ์	จำนวนผู้อ่าน	ร้อยละ
ฉบับที่วางตลาดในวันนั้น	24	40.00
ฉบับของวันที่ล่วงมาแล้ว 1 - 3 วัน	26	43.33
ฉบับของวันที่ล่วงมาแล้วไม่เกิน 1 สัปดาห์	10	16.67
อื่นๆ (โปรดเขียนลง)....	-	-
รวม	60	100.00

จากตาราง 13 แสดงว่าเมื่อชาวบ้านไปถึงที่อ่านหนังสือพิมพ์ ชาวบ้านที่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับของวันที่ล่วงมาแล้ว 1 - 3 วัน มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาได้แก่ผู้ที่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับที่วางตลาดในวันนั้น มีร้อยละ 40.00 อันดับสุดท้ายคือผู้ที่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับของวันที่ล่วงมาแล้วไม่เกิน 1 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 16.67

2.7 สิ่งที่ชาวบ้านกระทำเมื่อหนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่าน

ตาราง 14 สิ่งที่ชาวบ้านกระทำเมื่อหนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่าน

สิ่งที่ชาวบ้านกระทำเมื่อหนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่าน	จำนวนคน	ร้อยละ
รีบอ่านทันที	30	50.00
มอบให้คนอื่นอ่านก่อน	8	13.33
จะอ่านเมื่อใดก็ได้	22	36.67
รวม	60	100.00

จากตาราง 14 แสดงว่าเมื่อหนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่านแล้ว ชาวบ้านส่วนใหญ่จะรีบอ่านทันที คิดเป็นร้อยละ 50.00 ที่ตอบว่าจะอ่านเมื่อใดก็ได้ มีร้อยละ 36.67 ส่วนชาวบ้านที่ตอบว่ามอบให้คนอื่นอ่านก่อนมีเพียงร้อยละ 13.33

2.8 ความมากน้อยในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับของชาวบ้าน

ตาราง 15 ความมากน้อยในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับของชาวบ้าน

ความมากน้อยในการอ่าน หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ	จำนวนผู้อ่าน	ร้อยละ
อ่านทุกหน้า	18	30.00
อ่านมากกว่าครึ่ง	30	50.00
อ่านน้อยกว่าครึ่ง	12	20.00
รวม	60	100.00

จากตาราง 15 แสดงว่าชาวบ้านส่วนมากจะอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมากกว่าครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือชาวบ้านซึ่งอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับทุกหน้า มีร้อยละ 30.00 ส่วนที่อ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับน้อยกว่าครึ่งนั้นมีน้อยที่สุดคือเพียงร้อยละ 20.00

2.9 ประโยชน์ของที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ตาราง 16 ความคิดเห็นของชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประโยชน์ของที่อ่านหนังสือพิมพ์

ความคิดเห็น	จำนวนคน	ร้อยละ
มีประโยชน์มาก	38	63.33
มีประโยชน์ปานกลาง	20	33.33
มีประโยชน์น้อย	1	1.67
ไม่มีประโยชน์เลย	1	1.67
รวม	60	100.00

จากตาราง 16 แสดงว่าชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ที่อ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์มาก คิดเป็นร้อยละ 63.33 และมีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์ปานกลาง มีร้อยละ 33.33 ส่วนชาวบ้านที่ตอบว่าที่อ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์น้อยและไม่มีประโยชน์เลย มีเพียงร้อยละ 1.67 เท่ากัน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจรรณญาณหรือไม่เพียงใด

3.1 กิจกรรมที่ชาวบ้านกระทำเมื่อมีเวลาว่าง

ตาราง 17 กิจกรรมที่ชาวบ้านกระทำเมื่อมีเวลาว่าง

กิจกรรมที่ชาวบ้านกระทำ	มีที่อ่าน		ไม่มีที่อ่าน	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ฟังวิทยุ	15	25.00	16	26.67
อ่านหนังสือพิมพ์	36	60.00	24	40.00
คุยกับญาติหรือเพื่อน	9	15.00	16	26.67
อื่น ๆ (อ่านนวนิยาย และหนังสือเกี่ยวกับกรรม)	-	-	4	6.66
รวม	60	100.00	60	100.00

จากตาราง 17 แสดงว่าชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือการฟังวิทยุและการพูดคุยกันกับเพื่อนหรือญาติ คิดเป็นร้อยละ 25.00 และร้อยละ 15.00 ตามลำดับ

ส่วนชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์ ในอันดับสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือการฟังวิทยุและการพูดคุยกันกับญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และกิจกรรมอื่น ๆ ของชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ ได้แก่ การอ่านนวนิยายและการอ่านหนังสือเกี่ยวกับกรรม คิดเป็นร้อยละ 6.66

3.2 วิธีที่ชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างจะหาหนังสือพิมพ์อ่านหากไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ผู้วิจัยได้สอบถามแหล่งที่ชาวบ้านสามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้ว่ามีที่ใดบ้าง ดังปรากฏในตาราง 18

ตาราง 18 แหล่งที่ชาวบ้านสามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้หากไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

แหล่งที่ชาวบ้านสามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้	มีที่อ่าน		ไม่มีที่อ่าน	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ร้านค้าในหมู่บ้าน	27	45.00	25	41.67
ห้องสมุดโรงเรียน	19	31.67	14	23.33
นาน ๆ ซื้อมาเอง	14	23.33	10	16.67
หาอ่านไม่ได้เลย	-	-	11	18.33
รวม	60	100.00	60	100.00

จากตาราง 18 แสดงว่าหากไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ในหมู่บ้านแล้ว ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์สามารถจะหาหนังสือพิมพ์อ่านได้จากร้านค้าในหมู่บ้าน ในอันดับสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือหาอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน ร้อยละ 31.67 และที่ตอบว่านาน ๆ ซื้อมาเองอยู่ในอันดับต่ำสุด คือร้อยละ 23.33

ส่วนชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์สามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้จากร้านค้าในหมู่บ้านอยู่ในอันดับสูงสุดเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาคือห้องสมุดโรงเรียน ร้อยละ 23.33 และตอบว่าหาหนังสือพิมพ์อ่านไม่ได้เลยมีร้อยละ 18.33

3.3 ความคิดเห็นของชาวบ้านว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ทำให้มีความรอบรู้

เพิ่มขึ้น

ตาราง 19 ความคิดเห็นของชาวบ้านว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ทำให้มีความรอบรู้เพิ่มขึ้น

ความคิดเห็น	มีที่อ่าน		ไม่มีที่อ่าน	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
เพิ่มขึ้นมาก	39	65.00	39	65.00
เพิ่มขึ้นปานกลาง	18	30.00	19	31.67
เพิ่มขึ้นน้อย	3	5.00	2	3.33
รวม	60	100.00	60	100.00

จากตาราง 19 แสดงว่าชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นมาก คิดเป็นร้อยละ 65.00 ที่ตอบว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นปานกลางมีร้อยละ 30.00 และที่ตอบว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นน้อย มีเพียงร้อยละ 5.00

ส่วนชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์นั้นมีความคิดเห็นว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นมากในอันดับสูงสุด คือร้อยละ 65.00 รองลงมาตอบว่าได้ความรู้เพิ่มขึ้นปานกลาง ร้อยละ 31.67 และที่ตอบว่าได้ความรู้เพิ่มขึ้นน้อยมีเพียงร้อยละ 3.33

3.4 ความเชื่อถือของชาวบ้านที่มีต่อข่าวสารในหนังสือพิมพ์

ตาราง 20 ความเชื่อถือของชาวบ้านที่มีต่อข่าวสารในหนังสือพิมพ์

ระดับความเชื่อถือข่าวสาร ของชาวบ้าน	มีที่อ่าน		ไม่มีที่อ่าน	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
เชื่อถือมาก	10	16.67	12	20.00
เชื่อถือปานกลาง	44	73.33	46	76.67
เชื่อถือน้อย	6	10.00	2	3.33
รวม	60	100.00	60	100.00

จากตาราง 20 แสดงว่าชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์มีความเชื่อถือข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ในระดับปานกลาง มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือชาวบ้านที่เชื่อข่าวสารมาก มีร้อยละ 16.67 และที่ตอบว่ามีความเชื่อถือข่าวสารจากหนังสือพิมพ์น้อยนั้นมีเพียงร้อยละ 10.00

ส่วนชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะมีความเชื่อถือข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน คือมีร้อยละ 76.67 รองลงมาจะเชื่อถือข่าวสารมาก มีร้อยละ 20.00 และที่เชื่อถือข่าวสารน้อยนั้นมีเพียงร้อยละ 3.33

3.5 ความคิดเห็นของชาวบ้านที่ว่าการอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับช่วยให้มีเหตุผลดีขึ้นเพียงใด

ตาราง 21 ความคิดเห็นของชาวบ้านที่ว่าการอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับช่วยให้มีเหตุผลดีขึ้น

ความคิดเห็น	มีที่อ่าน		ไม่มีที่อ่าน	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ดีขึ้นมาก	36	60.00	34	56.67
ดีขึ้นปานกลาง	22	36.67	20	33.33
ขึ้นน้อย	2	3.33	6	10.00
รวม	60	100.00	60	100.00

จากตาราง 21 แสดงว่าชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับช่วยให้มีเหตุผลดีขึ้นมาก อยู่ในอันดับสูงสุด คือร้อยละ 60.00 ที่ตอบว่ามีเหตุผลดีขึ้นในระดับปานกลางมีร้อยละ 36.67 และตอบว่ามีเหตุผลขึ้นน้อยมีเพียงร้อยละ 3.33

ส่วนชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ร้อยละ 56.67 มีความคิดเห็นว่า การอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับช่วยให้มีเหตุผลดีขึ้นมาก ที่ตอบว่ามีเหตุผลดีขึ้นในระดับปานกลางมีร้อยละ 33.33 ส่วนที่ตอบว่ามีเหตุผลขึ้นน้อยอยู่ในอันดับต่ำสุด คือร้อยละ 10.00

ตาราง 22 แหล่งทุนบานโครงการสาธารณะประโยชน์

66

การสอบถามในตอนนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบว่า ชาวบ้านได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ จากแหล่งข่าวใด โดยยกตัวอย่างข่าวที่เป็นที่รู้จักในช่วงเวลานั้นมา 6 ข่าว ดังนี้

ข่าวที่ 1 ข่าวนายกรัฐมนตรีและคณะเดินทางไปเยี่ยมเยียนสหภาพโซเวียต รัสเซีย

ข่าวที่ 2 ข่าวคนงานโรงงานยาสูบนัดหยุดงานเพราะไม่พอใจมติของคณะรัฐมนตรี

ข่าวที่ 3 ข่าวกำนันช่อง คล้ายคลึง กำนันตำบลช่องสะแก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ถูกคนร้ายลอบยิงขณะเดินทางกลับจากการไปปราศรัยหาเสียงที่วัดเขา ย้อย

ข่าวที่ 4 ข่าวการจัดตั้งรัฐบาลภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522

ข่าวที่ 5 ข่าวเกี่ยวกับชาวเขมรอพยพหนีภัยสงครามเข้ามาในดินแดนไทย

ข่าวที่ 6 ข่าวการชนะการเลือกตั้งของพรรคประชากรไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลจากการสอบถามปรากฏในตาราง 22 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชาวบ้านในหมู่บ้าน ที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะทราบข่าวต่าง ๆ อย่างละเอียดจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.29 รองลงมาได้แก่ข่าวจากวิทยุ ร้อยละ 29.16 จากโทรทัศน์ ร้อยละ 12.22 และจากการได้พูดคุยกันร้อยละ 3.89 ส่วนที่ตอบว่าไม่ทราบข่าวต่าง ๆ ที่นำมาสอบถามมีเพียงร้อยละ 5.28

สำหรับชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ตอบว่าแหล่งข่าวที่ได้รับอย่างละเอียดมากที่สุด คือหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือจากวิทยุและโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 25.56 และร้อยละ 16.11 ตามลำดับ ที่ตอบว่าได้ข่าวจากการพูดคุยกันมีร้อยละ 1.94 ส่วนที่ตอบว่าไม่ทราบข่าวต่าง ๆ เลยนั้นมีร้อยละ 10.00

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้าน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ตาราง 23 คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 ระหว่างชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ค่าสถิติ สภาพหมู่บ้าน	N	ΣX	ΣX^2	$\bar{X}$
มีที่อ่าน	60	1,105	21,581	18.41
ไม่มีที่อ่าน	60	1,020	18,922	17.00

ค่าสถิติจากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยจากการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์เท่ากับ 18.41 ส่วนคะแนนเฉลี่ยของชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์เท่ากับ 17.00 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์สูงกว่าของชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์เล็กน้อย

เพื่อเป็นการตรวจสอบให้แน่ใจว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันจริงหรือไม่เพียงใด จึงได้ทดสอบค่าความแตกต่างโดยใช้ t - test ดังผลในตาราง 24

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณระหว่างชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีที่อ่าน	60	18.41	22.55	1.5656
ไม่มีที่อ่าน	60	17.00	26.81	

จากตาราง 24 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 นั่นคือชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์กับชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่แตกต่างกัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของชาวบ้านว่าหนังสือพิมพ์ส่งเสริมให้มีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่เพียงใด
3. เพื่อศึกษาสภาพการใช้บริการจากที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

กลุ่มตัวอย่าง ✓

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ชาวบ้านในหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 120 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มาจากหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 4 หมู่บ้าน จากหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 4 หมู่บ้าน จำนวน 60 คนเท่ากัน การเลือกกลุ่มตัวอย่างกระทำโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ✓

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบรวมทั้งสิ้น 2 ฉบับ
ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวและภูมิหลังของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของชาวบ้านต่อหนังสือพิมพ์

เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่เพียงใด

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบ
ปรนัยเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 34 ข้อ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง หาค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่น $+1 \rightarrow -1$.7145 และหาความเที่ยงตรงของข้อสอบแบบ Face
Validity โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผลการศึกษาและด้านภาษาไทย พิจารณาคัดเลือก
เลือกข้อสอบที่ครอบคลุมพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในคำจำกัดความศัพท์เฉพาะ หน้า 6 - 7

สรุปผลการวิจัย

1. รายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ชาวบ้านที่สุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 คน เป็นเพศชาย 51 คน เพศ
หญิง 69 คน ซึ่งส่วนมากจะมีอายุระหว่าง 16 - 25 ปี รองลงมาได้แก่ผู้มีอายุตั้งแต่
45 ปีขึ้นไป

ผู้ตอบแบบทดสอบส่วนมากเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาแล้วตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป
คิดเป็นร้อยละ 29.17 รองลงมาคือผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาแล้ว 6 - 10 ปี มี
ร้อยละ 28.33

อาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา ร้อยละ 80.84 ประกอบอาชีพทางการ
การเกษตร อาชีพค้าขายร้อยละ 15.83 และเป็นกรรมกรร้อยละ 3.34

2. สภาพการใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ- พิมพ์

ชาวบ้านร้อยละ 30.00 ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ จะเข้าอ่านหนังสือพิมพ์
ในที่อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน ร้อยละ 26.67 ตอบว่าเข้าอ่านหนังสือพิมพ์นาน ๆ
ครั้ง ชาวบ้านร้อยละ 20.00 เข้าอ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละ 3 - 4 วัน และมีเพียง
ร้อยละ 10.00 ที่เข้าอ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละ 1 - 2 วัน

เมื่อวิเคราะห์ถึงเวลาที่ชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าใช้ ปรากฏว่า ชาวบ้านร้อยละ
60.00 ตอบว่าไม่แน่นอน แล้วแต่ว่าจะว่างเมื่อใดก็เข้าใช้เมื่อนั้น และร้อยละ 25.00

จะมาอ่านหนังสือพิมพ์ในตอนเที่ยง ส่วนในตอนเช้านั้น ชาวบ้านจะมาอ่านหนังสือพิมพ์ใน
ที่อ่านหนังสือพิมพ์น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 3.33 สำหรับเวลากลางคืน ไม่มีคนเข้าใช้บริการ
เลย

ในด้านความสะดวกในการเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่มี
ความสะดวกมากในการเข้าใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 45.00 ที่ตอบว่า
มีความสะดวกปานกลางมีร้อยละ 41.56 ส่วนที่ตอบว่ามีความสะดวกน้อยนั้นมีเพียงร้อยละ
13.33

หนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านอ่านมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ร้อยละ 52.62 หนังสือ
พิมพ์เดลินิวส์ร้อยละ 34.02 หนังสือพิมพ์สยามรัฐและหนังสือพิมพ์บ้านเมือง ร้อยละ 5.15
ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ดาวสยามนั้นมิได้อ่านเพียงร้อยละ 1.03

ประเภทของข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านสนใจอ่านมากที่สุดคือข่าวทั่ว ๆ ไป
คิดเป็นร้อยละ 35.00 ข่าวการเมือง ร้อยละ 30.00 ข่าวเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.67
และข่าวการศึกษามีคนอ่านน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 13.33

ในด้านความเป็นปัจจุบันของหนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านได้อ่าน ชาวบ้านส่วนมากได้
อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับของวันที่ล่วงมาแล้ว 1 - 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 43.33 ที่ได้
อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับที่วางตลาดในวันนั้น ร้อยละ 40.00 และชาวบ้านซึ่งมีความเห็นว่าได้
อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับที่ล่วงมาแล้วไม่เกิน 1 สัปดาห์ มีร้อยละ 16.67

เมื่อหนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่านหนังสือพิมพ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่จะรีบอ่านทันที คิดเป็น
ร้อยละ 50.00 ที่ตอบว่าจะอ่านเมื่อใดก็ได้ มีร้อยละ 36.67 และที่ตอบว่าให้คนอื่นอ่าน
ก่อน มีร้อยละ 13.33

เกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์นั้น พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละ
ฉบับมากกว่าครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ชาวบ้านที่อ่านทุกหน้าในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ
มีร้อยละ 30.00 ส่วนที่อ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับน้อยกว่าครั้ง มีร้อยละ 20.00

ในค่านประโยชน์ของที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าที่อ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์มาก คิดเป็นร้อยละ 63.33 ชาวบ้านซึ่งตอบว่ามีประโยชน์ปานกลางมีเพียงร้อยละ 33.33 ส่วนชาวบ้านซึ่งตอบว่ามีประโยชน์น้อย และไม่มีประโยชน์เลยมีร้อยละ 1.67

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่ เพียงใด

ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงคือการฟังวิทยุและการพูดคุยกับเพื่อนหรือญาติพี่น้อง มีร้อยละ 25.00 และ 15.00 ตามลำดับ สำหรับชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์นั้นกิจกรรมที่กระทำมากที่สุดเมื่อมีเวลาว่างคือการอ่านหนังสือพิมพ์เช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือการพูดคุยกับเพื่อนหรือญาติพี่น้อง มีร้อยละ 26.67 นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ อีกได้แก่ การอ่านหนังสือนวนิยาย หนังสือเกี่ยวกับธรรม คิดเป็นร้อยละ 6.66

หากไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ในหมู่บ้าน ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์สามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้จากร้านค้าในหมู่บ้าน ในอันดับสูงสุดร้อยละ 45.00 รองลงมาคือห้องสมุดโรงเรียน มีร้อยละ 31.67 และที่ตอบว่านาน ๆ หาซื้ออ่านเองอยู่ในอันดับต่ำสุดคือร้อยละ 23.33 สำหรับชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์นั้นสามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านจากร้านค้าในหมู่บ้านเป็นอันดับสูงสุดเช่นกัน คือร้อยละ 41.67 รองลงมาคือห้องสมุดโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ที่ตอบว่านาน ๆ ซื้อเองมีร้อยละ 16.67 ส่วนที่ตอบว่าหาหนังสือพิมพ์อ่านไม่ได้เลยมีร้อยละ 18.33

เกี่ยวกับความรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์มีความเห็นว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ช่วยให้มีความรู้เพิ่มขึ้นมาก คิดเป็นร้อยละ 65.00 ที่ตอบว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นปานกลางและเพิ่มขึ้นน้อยมีร้อยละ 30.00 และร้อยละ

5.00 ตามลำดับ สำหรับชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์นั้นมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ช่วยให้มีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 65.00 และที่ตอบว่ามี ความรู้เพิ่มขึ้นปานกลาง มีร้อยละ 31.67 ที่ตอบว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นน้อยมีน้อยที่สุดคือ เพียงร้อยละ 3.33

ในด้านความเชื่อถือข่าวสารที่อ่านจากหนังสือพิมพ์รายวันนั้น ชาวบ้านในหมู่บ้าน ที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มีความเชื่อถือข่าวสารในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือมีความเชื่อถือข่าวสารมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ส่วนที่มีความเชื่อถือข่าว สารน้อยมีเพียงร้อยละ 10.00 สำหรับชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์นั้น ส่วนใหญ่เชื่อถือข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ในระดับปานกลาง ร้อยละ 76.67 รองลงมาคือ เชื่อถือข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มาก คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนที่เชื่อถือข่าวสารน้อยนั้น มีเพียงร้อยละ 3.33

จากการสอบถามความคิดเห็นของชาวบ้านเพื่อศึกษาว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ หลายฉบับช่วยให้มีเหตุผลดีขึ้นเพียงใด ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า การอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับช่วยให้มีเหตุผลดีขึ้นมาก คิดเป็นร้อยละ 60.00 ที่ตอบว่ามีเหตุผลดีขึ้นในระดับปานกลางมีร้อยละ 36.67 และที่ตอบว่ามีเหตุผล ดีขึ้นน้อยนั้นมีเพียงร้อยละ 3.33 สำหรับชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ มี ความคิดเห็นสอดคล้องกับชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ คือมีความคิดเห็นว่า การ อ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับช่วยให้มีเหตุผลดีขึ้นมาก คิดเป็นร้อยละ 56.67 ที่ตอบว่ามีเหตุผล ดีขึ้นในระดับปานกลางมีร้อยละ 33.33 และที่ตอบว่ามีเหตุผลดีขึ้นน้อย มีเพียงร้อยละ 10.00

จากการสำรวจแหล่งข่าวเพื่อศึกษาว่า ชาวบ้านทราบข่าวอย่างละเอียดจาก แหล่งข่าวใดมากที่สุด ผลปรากฏว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนมากจะ ทราบข่าวต่าง ๆ อย่างละเอียดจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.29 รองลงมา คือจากข่าวจากวิทยุ ร้อยละ 29.16 จากโทรทัศน์ร้อยละ 12.22 และจากการพูดคุยกัน ร้อยละ 3.89 ส่วนที่ตอบว่าไม่ทราบข่าวต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในแบบสอบถาม มีร้อยละ 5.28

ส่วนชาวบ้านในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ มีความคิดเห็นว่าแหล่งข่าวที่ได้รับอย่างละเอียดมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์เช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือจากวิทยุและโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 25.56 และร้อยละ 16.11 ตามลำดับ ที่ตอบว่าได้ข่าวจากการพูดคุยกันมีร้อยละ 1.94 ส่วนที่ตอบว่าไม่ทราบข่าวต่าง ๆ เลยนั้นมีเพียงร้อยละ 10.00

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน พบว่าชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการ เข้าใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อจะศึกษาดูว่ามีชาวบ้านเข้าใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์มากน้อยเพียงใด ผลปรากฏว่าชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าอ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านทุกวัน แต่ก็มีชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งเข้าใช้บริการนาน ๆ ครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีการะการงานประจำวันมาก เพราะในสังคมชนบทเป็นสังคมเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูเก็บเกี่ยวและฤดูหว่าน ชาวบ้านไม่ค่อยมีโอกาสดำรงเข้าอ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านเลย ดังนั้นเวลาที่ชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าอ่านหนังสือพิมพ์จึงไม่แน่นอน แล้วแต่ว่าจะมีเวลาว่างเมื่อใด ส่วนในด้านความสะดวกในการเข้าใช้บริการนั้น ชาวบ้านมีความเห็นว่ามีความสะดวกมาก ทั้งนี้เพราะการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์จะคำนึงถึงสภาพชุมชนเป็นหลัก โดยพิจารณาจัดตั้งในที่ที่มีคนอาศัยอยู่เป็นกลุ่มก้อน ประกอบกับสภาพการตั้งบ้านเรือนของชาวบ้านในหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอควนขนุนจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม (รายงานการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพัฒนาการตำบลพนมวังก ตำบลโคกค้วน ตำบลแหลมโคก ตำบลนางตุง 2521 : ไม่มีเลขหน้า) จึงไม่มีปัญหาด้านความสะดวกในการเข้าใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์

นอกจากนี้ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเห็นว่าที่อ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์มากในด้านการให้บริการข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชนในชนบท ช่วยให้มีความรู้อย่างกว้างขวางทันต่อเหตุการณ์ หนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านอ่านกันมากที่สุด คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เกลนิวส์ และบ้านเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนีย์ ทองอินทร์เล็ก (สุนีย์ ทองอินทร์เล็ก 2519 : 16) ซึ่งได้ศึกษาพบว่า คนไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีทราบข่าวต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด และจากงานวิจัยของจิรายุ คาสรี (จิรายุ คาสรี 2519 : 115) ก็ยืนยันให้เห็นว่าชาวบ้านร้อยละ 82.71 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด

ในด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นั้น ชาวบ้านทั้งในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์จะใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าทำกิจกรรมอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล ฤกษ์สำเร็จ (สุรพล ฤกษ์สำเร็จ 2519 : 124) และวีระ สุภากิจ (วีระ สุภากิจ 2520 : 173) ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์ได้เปรียบกว่าสิ่งพิมพ์ชนิดอื่น เป็นคนว่าราคาถูก ให้ข่าวสาร เรื่องราวส่วนมากจบในฉบับ และเป็นการประหยัดเวลาของผู้อ่าน ผู้อ่านจะอ่านเมื่อไรก็ได้ ไม่ต้องกำหนดเวลาเหมือนวิทยุหรือโทรทัศน์

จากการสำรวจแหล่งข่าวโดยการให้ชาวบ้านอ่านข่าวต่าง ๆ จากแบบสอบถามสรุปได้ว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์มากที่สุด ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับข่าวมากกว่าสื่อมวลชนอื่น ๆ สำหรับวิทยุและโทรทัศน์นั้น แม้จะเป็นสื่อสำคัญในการให้ข้อมูลต่าง ๆ แต่ก็ไม่ใช่คนัก ประกอบกับรายการวิทยุมิได้มุ่งส่งเสริมความรู้หรือให้การศึกษาแก่ชาวบ้านเท่าที่ควร แต่จะมุ่งไปในด้านความบันเทิงมากกว่า คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 62) ได้เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงสรุปได้ว่า เนื้อหาประเภทความบันเทิงมีประมาณร้อยละ 40 - 53 ข่าวร้อยละ 20 - 27 ความรู้ร้อยละ 13 - 17 โฆษณาร้อยละ 6 - 12 ผลวิจัยนี้ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของชัยโรจน์ บุญญานุวัตร (ชัยโรจน์ บุญญานุวัตร 2519 : 47) ซึ่งพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วเนื้อหาวิทยุประเภทบันเทิงมีร้อยละ 50:00 ข่าวร้อยละ 24.00

ความรู้อยู่ละ 19.00 และโฆษณาร้อยละ 7.00 งานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า
เนื้อหาประเภทข่าวและความรู้ที่วิทยุจะให้แก่ชาวบ้านนั้นมีน้อยมาก

ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์-
ญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์มีความสามารถ
ในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไม่แตกต่างกัน ซึ่งค้านกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้อย่างสิ้นเชิง
และไม่สอดคล้องต่อเนื่องกับงานวิจัยของกุหลาบ หวังคีศิริกุล (กุหลาบ หวังคีศิริกุล
2517) ซึ่งได้ศึกษาพบว่า ผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็คเสร็จ
และผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่อยู่ในถิ่นที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านมีความคงอยู่ในการรู้
หนังสือสูงกว่าผู้อยู่ในท้องถิ่นที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ และขัดแย้งกับงานวิจัยของคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 32) ซึ่ง
พบว่าคนเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์จะสอบได้คะแนน
การอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่อยู่ในที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพราะงานวิจัยทั้งสองเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า
ที่อ่านหนังสือพิมพ์มีส่วนส่งเสริมพัฒนาการอ่านให้แก่นักศึกษาที่เรียนการศึกษานานาชาติแบบ-
เบ็คเสร็จ ยิ่งกว่านั้นที่อ่านหนังสือพิมพ์ยังใช้เป็นศูนย์ฝึกการอ่านได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

อนึ่ง วิจารณ์ญาณในการอ่านของคนนั้นเกิดจากการได้ฝึกฝนอ่านบ่อย ๆ จนเป็น
นิสัย (รัฐจวน อินทรกำแหง 2519 : 13) เพราะฉะนั้นชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีที่อ่าน-
หนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และส่วนใหญ่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ในที่อ่านเป็นประจำ ก็น่าจะมี
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์
แต่ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของชาวบ้านทั้งสองกลุ่ม
ไม่แตกต่างกัน

ความไม่แตกต่างของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณระหว่างชาวบ้าน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์อาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่ชาวบ้านทั้งสองกลุ่มกระทำ
ในยามว่างเหมือนกัน คือการอ่านหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้เพราะในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์
ชาวบ้านส่วนหนึ่งสามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้จากร้านค้าในหมู่บ้านและห้องสมุดโรงเรียน

และจากการสำรวจแหล่งข่าวของชาวบ้านจะเห็นว่า ชาวบ้านทั้งสองกลุ่มได้ทราบรายละเอียดของข่าวจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด

นอกจากนี้ ยังมีตัวแปรแทรกซ้อนที่ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ สติปัญญา ประสบการณ์พื้นฐาน ทักษะการอ่านของผู้คนที่อ่าน เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นเครื่องส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้งสิ้น ดังที่คาร์ลิน (Karlin. 1979 : 136) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า การที่ผู้อ่านจะตัดสินหรือประเมินสิ่งที่ตนอ่านว่าดีหรือไม่ดี เชื่อถือได้หรือไม่ ผู้อ่านควรจะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นโดยมีประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐาน

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่น่าจะนำมาพิจารณา เพราะอาจจะมีส่วนที่ทำให้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านไม่แตกต่างกันคือการอ่านเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน และจะต้องสอนในโรงเรียน (Karlin. 1979 : 133) สำหรับเวลาที่ต้องเริ่มต้นสอนนั้น เกอร์คิน (Durkin. 1974 : 380) ได้แสดงทัศนะไว้ว่าสามารถจะเริ่มการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ในชั้นอนุบาลหรือในชั้นเริ่มเรียน นอกจากนี้ สมิธ (Smith. 1973 : 261-262) ยังได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่า วิจารณ์ญาณในการอ่านสามารถสอนได้กับผู้เรียนทุกระดับสติปัญญา ไม่เพียงแต่คนฉลาดเท่านั้น เพนเตอร์ (Painter. 1963 : 161) ได้กล่าวยืนยันอีกด้วยว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถสอนได้ในชั้นเล็ก ๆ เช่น การให้เด็กชั้นประถมศึกษาบอกว่าเรื่องใดเป็นเรื่องจริง เรื่องใดเป็นเรื่องเพ้อฝัน การที่เด็กชั้นประถมศึกษาสนใจเกี่ยวกับนางฟ้า เทวดา และการตั้งคำถามว่าสิ่งเหล่านี้มีจริงหรือไม่ นั่นคือการฝึกวิจารณ์ญาณในการอ่านให้แก่เด็ก

ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ที่ว่าการศึกษาในระดับประถมศึกษาในอดีตมิได้มุ่งฝึกให้เด็กมีวิจารณ์ญาณในการอ่าน เพราะหากจะพิจารณาถึงความมุ่งหมายของหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2491 (กระทรวงศึกษาธิการ 2491 : 7-9) และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2498 (กระทรวงศึกษาธิการ 2498 : 4-30) จะพบว่าหลักสูตรดังกล่าวระบุเพียงให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง

ตามหลักภาษา ให้ความหมายของคำ ส่งเสริมความชำนาญในการอ่าน และสามารถ
ใช้ภาษาเป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร มิได้มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถด้านวิจารณ์
อย่างเด่นชัด

การที่หลักสูตรในระดับประถมศึกษามิได้ระบุลงไปอย่างแจ่มชัดในการที่จะสอนให้
เด็กรู้จักคิด และมีวิจารณ์ในการอ่าน ประกอบกับผู้สอนมุ่งจะให้ผู้เรียนได้อ่านออก
เขียนได้เป็นสำคัญ จึงอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไทยไม่ค่อยมีวิจารณ์ในการอ่าน
มากเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากที่ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (M.L. Boonlua
Debyasuvan. 1977 : 193) ได้กล่าวเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า คนทั่วไปมักมีความคิด
เสริม (Extrapolation) คือคิดนอกเหนือไปจากที่ผู้เขียนบ่งไว้ ซึ่งเป็นความ
สามารถธรรมชาติของมนุษย์ที่ฉลาด แต่คนไทยไม่กล้าเสริมอะไรเลย เพราะเคยชินกับ
การอ่านออก อ่านรู้เรื่อง ซึ่งจะคิดนิรนัยไปจนโต นอกจากนี้ บุญเสริม ฤทธาภิรมย์
(บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ 2518 : 33) ได้เน้นให้เห็นถึงความล้มเหลวในการอ่านอย่าง
มีวิจารณ์ของเด็กระดับประถมศึกษาว่าเนื่องมาจากวิธีการสอนของครูซึ่งมุ่งให้เด็กจำ
มากกว่าใช้ความคิด การวัดผลการศึกษาซึ่งมุ่งวัดเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในตำรา และความ
ผิดพลาดในการเขียนข้อทดสอบ การไม่ได้ฝึกให้มีวิจารณ์ในการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก จะ
มีผลกระทบต่อความคิดเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ชาวบ้านทั้งที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
ที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ ✓

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการ ศึกษาและ การวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะพบว่า ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านไม่มีส่วนที่ทำให้ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ตามหมู่บ้านต่าง ๆ มีส่วน ส่งเสริมความสามารถในการอ่านให้กับชาวบ้าน ช่วยรักษาระดับความคงอยู่ในการรู้ หนังสือและช่วยให้เป็นคนคิดเป็น เพราะจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับว่าเมื่อได้ อ่านหนังสือพิมพ์ ช่วยให้มีความรู้มากขึ้นเพียงใด ชาวบ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า การได้อ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ช่วยให้เป็นคนมีความรู้มากขึ้นมาก และจากการศึกษา แหล่งข่าวที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้รับอย่างละเอียด ก็ได้รับคำตอบว่าชาวบ้านทราบรายละเอียดของข่าวต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์มากที่สุด ดังนั้นความคิดที่จะขยายโครงการ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ระยะเวลาที่ 4 (2520 - 2524) ที่จะให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 23,000 แห่งทั่วประเทศ จึง เป็นโครงการที่น่าสนับสนุนอย่างยิ่ง

โดยเหตุที่ประชาชนส่วนมากนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด ดังนั้นทาง กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงน่าจะจัดหาทางประสานงานกับหนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าว เพื่อขอความร่วมมือในการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระทางด้านวิชาชีพและความรู้ทางด้านการ เกษตร ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชาวบ้านในชนบทอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านนับว่ามีประโยชน์มากทั้งในด้านข่าว สารความรู้ และการพัฒนาความคิดของชาวบ้าน จึงควรที่หน่วยงานอื่น ๆ ในระดับ จังหวัด อำเภอ และตำบล ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ ได้มี

การติดตามผลการใช้ประโยชน์จากที่อ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้าน เพื่อจะได้หาทางปรับปรุงที่อ่านให้เจริญก้าวหน้า และเป็นการให้ชาวบ้านมีความรู้สึกว่าการราชการยังเอาใจใส่ไม่ทอดทิ้งพวกเขา บุคคลที่มีความสำคัญในการติดตามผลน่าจะได้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์ฝ่ายการศึกษาผู้ใหญ่

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า หนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านได้อ่านมักเป็นฉบับที่ล่วงมาแล้ว 1 - 3 วัน เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอจึงน่าจะหาวิธีที่จะจัดระบบการส่งหนังสือพิมพ์ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อให้ชาวบ้านได้รับทราบข่าวสารที่เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์

นอกจากนี้การจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ถือว่เป็นการกิจส่วนหนึ่งของสภาตำบล ดังนั้นในการวางแผนโครงการพัฒนาตำบลเสนอต่อทางอำเภอและจังหวัด เพื่อขอความสนับสนุนในค่านงบประมาณนั้น สภาตำบลน่าจะจัดรวมที่อ่านหนังสือพิมพ์เข้าไว้ในโครงการพัฒนาตำบลด้วย แล้วขอเงินมาสนับสนุนบ้าง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ✓

3.1 ควรจะได้ศึกษาว่าองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์ และช่วงระยะเวลาที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลที่จะทำให้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์แตกต่างกันหรือไม่

3.2 ควรจะได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านที่ได้อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำและไม่ประจำ เพื่อศึกษาว่ามีความสามารถแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

3.3 ควรจะได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น นักเรียนที่เรียนจบการศึกษาจากโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ โดยเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์

3.4 ควรจะได้มีการปรับปรุงแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่ดีขึ้น โดยการจำแนกพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนที่มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ละเอียดกว่านี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก้อ สวัสดิ์พานิช วิธีสอนอ่านในชั้นประถม โรงเรียนการช่างวุฒิชिक्षา 2505, 256 หน้า
- กุหลาบ หวังคีรีกุล ความคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไข
การไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย 2517, 58 หน้า อักสำเนา
- เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาและการพัฒนาชนบท ประพันธ์สาสน์
2518, 256 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน การศึกษาบพาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษา
ของชาวบ้าน โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล 2521, 200 หน้า
- _____ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ : ประเมินด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข
และสภาพทั่วไป โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล 2519, 74 หน้า
- _____ "ประเมินผลโครงการใช้ระบบสื่อสารมวลชนเพื่อพัฒนาชนบทลุ่มแม่น้ำกลอง"
ใน บทสรุปผลการวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้าน
หน้า 3 - 4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522
- _____ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ 2520, 16 หน้า อักสำเนา
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม โรงพิมพ์ศูนย์
การทหารราบ 2517, 350 หน้า
- จระไนย แกลโกศล การวิเคราะห์เนื้อหาทางการศึกษาของหนังสือพิมพ์รายวันของไทย
วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511, 123 หน้า
อักสำเนา

- จิราญ คาศรี ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลผู้เกี่ยวข้องกับการจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์
ประจำหมู่บ้าน และผลที่ประชาชนในจังหวัดลำปางได้รับจากที่อ่านหนังสือพิมพ์ ปริญญา-
 นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 172 หน้า
- จันทวัฒน์ กิติเวช การศึกษาความสนใจและทัศนคติต่อหนังสือพิมพ์รายวันของเยาวชนใน
โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 184 หน้า อักสำเนา
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ รายงานสรุปการสำรวจสื่อมวลชนในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์วิจัยนิเทศศาสตร์ 2517 ก., 67 หน้า อักสำเนา
- การสำรวจความสนใจของบุคคลรายไค่คำที่มีต่อหนังสือพิมพ์ ศูนย์วิจัยนิเทศศาสตร์
 2517 ข., 74 หน้า อักสำเนา
- ชวาล แพร์คฤด เทคนิคการวัดผล พิมพ์ครั้งที่ 6 วัฒนาพานิช 2518, 434 หน้า
- ชัยโรจน์ บุญญานุวัตร ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาของ
ประชาชนในภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 165 หน้า
 อักสำเนา
- เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะบิดาและ
ความต้องการของประชาชนภาคเหนือเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ เชียงใหม่ คณะ
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2520, 368 หน้า
- กัณหา ทองแสก ความเห็นของอาจารย์และนักศึกษาศาสตรบัณฑิตเกี่ยวกับบทบาท
ของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย 2518, 80 หน้า อักสำเนา
- นงลักษณ์ ประเสริฐธรรม การสำรวจการใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 4 - 5
และ 6 วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2502, 84
 หน้า อักสำเนา
- นพพร ปรีพจนะ การศึกษาความสนใจของนิสิตมหาวิทยาลัยในพระนครต่อเรื่องต่าง ๆ ใน
หนังสือพิมพ์รายวัน วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2509, 113 หน้า อักสำเนา

บำรุงสุข สีหอำไพ "บทบาทของหนังสือพิมพ์กับการพัฒนาประเทศ" นิเทศสาร

4 : 25 - 29 ธันวาคม 2519

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ "การสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน" วิทยาสาร 26 : 32 - 34

กรกฎาคม 2518

ประคอง นาควานิช "การอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2513, 126 หน้า อักสำเนา

ประทีป พดุกษากิจ "การศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และ

วารสารของนักเรียนวิทยาลัยครูเทพสตรี ปีการศึกษา 2514 วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 140 หน้า อักสำเนา

ประสิทธิ์ กวพย์กลอน "การศึกษาเรื่องนิสัยรักการอ่าน รสนิยม และความสนใจเรื่อง

ราวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และวารสารของนิสิตนักศึกษาวิทยาลัย

วิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย

วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 129 หน้า อักสำเนา

ปิยพร คิชโสภณ "การอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนพยาบาล โรงพยาบาลสงขลา

พ.ศ. 2514 วิทยานิพนธ์ ค.บ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514,

48 หน้า อักสำเนา

พนม พงษ์ไพบูลย์ สรุปรายงานการวิจัยเรื่องบทบาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษาของ

ชาวบ้าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522, 4 หน้า อักสำเนา

พีระ จิระโสภณ "หนังสือพิมพ์เพื่อชนบท" นิเทศสาร 4 : 35 - 37 ธันวาคม

2518

ยุทธ เกษการณ นคร ปลื้มฤดี และสมชาย สีสานิตยกุล ลักษณะและสภาพของผู้อ่าน

หนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2517 สำนักงานศึกษา-

ธิการเขต 8 2517, 17 หน้า อักสำเนา

รมย์ อุประมัย การศึกษาความสนใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวัน ฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทยในกรุงเทพฯ วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511, 86 หน้า อักสำเนา

รัฐจวน อินทรกำแหง การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2519, 135 หน้า

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์การศาสนา 2498, 1053 หน้า

รายงานการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพัฒนาการคำบลพนมวังก คำบลโทนค้วน คำบลแหลมโทนค คำบลพนางตุง อำเภอควนขนุน 2521, ไม่มีเลขหน้า อักสำเนา
ละเมียด ลิ่มอักษร "ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน" ประชาศึกษา 26 : 22-25, พฤษภาคม 2514

วัชรีย์ ชูวะคำ และกิ่งแก้ว อัทธการ การศึกษานอกระบบโรงเรียนปกติเพื่อพัฒนาชนบท : การส่งเสริมให้โอกาสการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน องค์การกองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ 2517, 104 หน้า

วัฒนา มงคลประสิทธิ์ อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2507 วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507, 114 หน้า อักสำเนา

วีระ สุภากิจ สภาพการอ่านของกรรมกรโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 250 หน้า อักสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง รายงานการสัมมนาการศึกษานอกโรงเรียน สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย 2517, 116 หน้า

_____ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2491 กรุงเทพฯการพิมพ์ 2491, 21 หน้า

_____ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2498 กรุงเทพฯการพิมพ์ 2498, 76 หน้า

ศึกษาริการเขต 4, สำนักงาน การศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของการจัด
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในเขตการศึกษา 4 สำนักงานศึกษาริการเขต 4
2520, 42 หน้า อักสำเนา

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "ศ.อ.ศ.อ." การศึกษา
สภาพการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของการจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในเขต
การศึกษา 11 2521, 93 หน้า อักสำเนา

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน บัญชีแสดงจำนวนราษฎรและจำนวนบ้านในวันที่ 31 ธันวาคม
2520 ทวีราชอาณาจักร สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2520, 93 หน้า อักสำเนา

สันศักดิ์ ภินาสสุข ทัศนคติและความคิดเห็นในการใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาของนักเรียน
ฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาในสถานฝึกหัดครู จังหวัดพระนครและธนบุรี
ปริิณณานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 195 หน้า
อักสำเนา

สามัญศึกษา, กรม กองการศึกษาผู้ใหญ่ คู่มือการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
อันดับ 3 วัชรินทร์การพิมพ์ 2519, 227 หน้า

โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน กองการศึกษาผู้ใหญ่ ม.ป.ป.,
4 หน้า อักสำเนา

แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 4 (2520 - 2524) กองการ
ศึกษาผู้ใหญ่ 2520, 84 หน้า อักสำเนา

สถิติการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน พ.ศ 2515 - 2520
กองการศึกษาผู้ใหญ่ 2521, 5 หน้า อักสำเนา

สินีนาก นีมัตตนา การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อ
ข้อความในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน พ.ศ 2510 วิทยานิพนธ์ ก.บ. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510, 59 หน้า อักสำเนา

สุเทพ หุ่นสวัสดิ์ การสื่อสารมวลชนกับการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, ไม่มีเลขหน้า

สุนทร สุนันท์ชัย "การศึกษานอกระบบโรงเรียน" ใน แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ระยะที่ 4 (2520 - 2524) หน้า 55 - 56 กองการศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวง

ศึกษาธิการ 2520

สุนีย์ ทองอินทร์เล็ก การศึกษารูปแบบของการกระจายความคิดใหม่ไปสู่ชาวมุสลิมในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2517, 48 หน้า อัดสำเนา

สุรพล ฤกษ์สำเร็จ สภาพการอ่านของชาวบ้านใหม่ ตำบลไผ่ทองคำ อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 159 หน้า อัดสำเนา

อุทัยวรรณ (นามแฝง) "หนังสือพิมพ์หมู่บ้าน" ศึกษาลัมพันธ์ภาคศึกษา 11 14 : 65 -
67 ตุลาคม 2505

Ahmed, Manzoor and Phillip H. Coombs. Education for Rural Development : Case Study for Planners. New York, Praeger, 1975. 661 p.

Alston, Doris H. "An Investigation of the Critical Reading Ability
of Classroom Teachers in Relation to Selected Background Factor,"
Educational Leadership. 5 : 341 - 342, January, 1972.

Anastasi, Anne. Psychological Testing. 3rd. ed., London, Macmillan
1968. 665 p.

Boonlua Bebyasuvan, M.L. "Various Levels of Reading," Pasaa
7 : 184 - 195, March, 1977.

Bush, Clifford L. and Mildred H. Huebner. Strategies for Reading
in the Elementary School. London, Macmillan, 1970. 380 p.

- Carlsen, G. Robert. Books and the Teen - Age Readers; A Guide for Teachers, Librarians and Parents. New York, Harper, 1971. 247 p.
- Dallman, Martha and others. The Teaching of Reading. 4th. ed., New York, Holt, Rinehart and Winston, 1960. 610 p.
- Dechant, Emeral V. Improving the Teaching of Reading. New Delhi, Prince - Hall of India, 1969. 360 p.
- Duquette, Raymond J. "Critical Reading - Can It Be Taught?," Elementary English. 50 : 925 - 928, May, 1973.
- Durkin, Dolores. Teaching Them to Read. Boston, Allyn and Bacon, 1974. 438 p.
- Durr, William K. Reading Instruction. Boston, Houghton Mifflin Co., 1967. 359 p.
- Fan, Chung - Teh. Item Analysis Table. New Jersey, Educational Testing Service, Princeton, 1952. 137 p.
- Faure, Edgar. Learning to Be : The World of Education Today and Tomorrow. Paris, UNESCO, 1972 : 424 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw - Hill, 1966. 446 p.
- Ferris, Francis Xavier. "Improvement of Critical Reading Skills at the Secondary Level by Self - Instruction," Dissertation Abstracts. 28 : 388-A, May, 1971.
- Gertrude, William. "Provision for Critical Reading in Basic Readers," Elementary English. 55 : 328, May, 1959.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd. ed., New York, McGraw - Hill, 1959. 681 p.

Gray, Lillian and Dora Reese. Teaching Children to Read. New York, The Ronald Press Co., 1957. 364 p.

Guillermo, Artemio Romos. "A Readership of TALIBA, the Philippines Newspaper," Dissertation Abstracts. 34 : 1307-A, September, 1973.

Hafner, Lawrence E. Improving Reading in the Secondary School. New York, Macmillan, 1967. 357 p.

Hafner, Lawrence E. and Hayden B. Jolly. Pattern of Teaching Reading in the Elementary School. New York, Macmillan, 1972. 447 p.

Harris, Albert J. How to Increase Reading Ability. New York, David McKey Co., 1970. 570 p.

Harris, Larry A. and Carl B. Smith. Reading Instruction. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1976. 498 p.

India, Ministry of Education and Social Welfare. Non - Formal Education. New Delhi, Director of Non - Formal (Adult) Education, 1975. 27 p.

Karlin, Robert. Teaching Elementary Reading. New York, Harcourt, Brace and Co., 1979. 370 p.

Knowles, Malcolm S. The Adult Education Movement in the United States. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1962. 335 p.

- McKee, Paul. Reading : A Programme of Instruction for the Elementary School. Boston, Houghton Mifflin, 1966. 428 p.
- McNemar, Quinn. Psychological Statistics. 4th. ed., New York, Wiley and Sons, 1969. 595 p.
- Noyce, Ruth Mary. "An Experiment in Developing Critical Thinking Ability through Persuasive Communication," Dissertation Abstracts. 31 : 4017-A, April, 1971.
- Painter, Helen W. Reading Instruction. Boston, Houghton Mifflin, 1963. 520 p.
- Parahia, Pauline Julie. "Critical Reading Patterns of College Students Majoring in Economics and Psychology," Dissertation Abstracts. 35 : 2675-A, November, 1976.
- Rucker, Frank W. Newspaper Organization and Management. Iowa, Iowa State University Press, 1968. 579 p.
- SEAMES. A Study of Non - Formal Education in SEMEO Region 1973 - 1974. Bangkok, SEAMES, 1974. 369 p.
- Shearin, Charl Winston. "An Evaluation of a Programme to Teach Critical Reading Skill to Adult Volunteers," Dissertation Abstracts. 37 : 1355-A, June, 1974.
- Smith, Nila Banton. "Reading Research : Some Notable Findings," Elementary English. 50 : 261 - 262, May, 1973.
- Spache, George D. and Paul C. Berg. The Art of Efficient Reading. London, Macmillan, 1971. 323 p.
- Strang, Ruth and others. The Improvement of Reading. New York, McGraw - Hill, 1967. 620 p.

Thompson, A. B. Adult Education in New Zealand. Wellington,
New Zealand Council for Education Research, 1974. 378 p.

Tooze, Ruth. Your Children Want to Read. New Jersey, Prince -
Hall, 1975. 222 p.

Topus, Hifzi. "Newspaper That Speak for the African Villagers,"
UNESCO Bulletin. 6 : 44, May, 1963.

UNESCO. Adult Education Information Notes. Paris, The UNESCO
Press, 1975. 123 p.

Learning Never End : Proceeding of the Second International
Semminar on Workers and Adult Education. Israel, 1964. 197 p.

To Reach the Village. Paris, The UNESCO Press, 1974, 16 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

การวิเคราะห์แบบทดสอบ

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

การคำนวณค่าความคลาดเคลื่อนในการวัด

การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจ फैนจำแนก (r) และค่าความยากมาตรฐาน (Δ) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อที่	p	r	Δ	ข้อที่	p	r	Δ
1	.47	.32	13.3	21	.67	.25	11.2
2	.20	.60	16.4	22	.43	.26	13.7
3	.60	.52	12.0	23*	.22	.08	16.7
4	.50	.32	13.0	24	.58	.48	12.2
5*	.78	.08	9.9	25	.72	.42	10.7
6	.73	.50	10.6	26	.23	.28	16.0
7	.77	.42	10.1	27	.43	.26	13.7
8	.68	.38	11.1	28*	.39	.17	14.1
9	.62	.42	11.8	29	.78	.30	9.9
10	.65	.37	11.5	30	.62	.57	11.7
11	.63	.33	11.7	31	.30	.43	15.1
12	.80	.60	9.6	32	.35	.30	14.5
13	.29	.40	15.3	33*	.42	.17	13.8
14	.57	.51	12.3	34	.61	.41	11.3
15	.37	.40	14.4	35	.35	.43	14.6
16	.37	.40	14.4	36	.36	.63	14.4
17*	.28	.00	15.3	37	.75	.51	10.2
18	.20	.47	16.4	38	.32	.32	14.8
19*	.34	.14	14.6	39	.30	.43	15.1
20	.29	.40	15.2	40	.63	.34	11.7

ค่าความยากง่ายเฉลี่ยเท่ากับ 49.00 ค่าอำนาจ फैนจำแนกเฉลี่ยเท่ากับ 36.55

*ค่าอำนาจ फैนจำแนกไม่คี่ ผู้วิจัยได้คัดออก เหลือข้อสอบที่นำไปใช้จริง 34 ข้อ .

1. การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น

1.1 หาค่าความเชื่อมั่นหลังจากทดลองใช้แบบทดสอบ

$$r_{tt} = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[\frac{S_t^2 - \sum pq}{S_t^2} \right]$$

$$n = 34, \quad S_t^2 = 23.30, \quad \sum pq = 7.21$$

$$= \frac{34}{33} \left(1 - \frac{7.21}{23.14} \right)$$

$$= \frac{23.30 - 7.21}{23.30}$$

$$= \frac{16.09}{23.30}$$

$$r_{tt} = .6906$$

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหลังจากนำไปใช้จริง

$$n = 34, \quad S_t^2 = 25.15, \quad \sum pq = 7.18$$

$$= \frac{34}{33} \left(1 - \frac{7.18}{25.15} \right)$$

$$= \frac{25.15 - 7.18}{25.15}$$

$$= \frac{17.97}{25.15}$$

$$r_{tt} = .7145$$

2. หาค่าความคลาดเคลื่อนในการวัด (Standard Error of Measurement)

$$SE_{\text{meas}} = S_x \sqrt{1 - r_{tt}}$$

$$r_{tt} = .7145, \quad S_x = 5.0065$$

$$= 5.0065 \sqrt{1 - .7145}$$

$$= 5.0065 \sqrt{.2855}$$

$$= 5.0065 \times .5343$$

$$SE_{\text{meas}} = 2.6749$$

3. การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของ
ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

หมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์

$$X = 1,105$$

$$X^2 = 21,681$$

$$\bar{X} = 18.41$$

$$S^2 = 22.55$$

$$N = 60$$

หมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์

$$X = 1,020$$

$$X^2 = 18,922$$

$$\bar{X} = 17.00$$

$$S^2 = 26.81$$

$$N = 60$$

$$= \frac{18.41 - 17.00}{\sqrt{\frac{22.55}{60} + \frac{26.81}{60}}}$$

$$= \frac{1.41}{\sqrt{\frac{49.36}{60}}}$$

$$= \frac{1.41}{\sqrt{.8226}}$$

$$= \frac{1.41}{.9070}$$

$$= 1.5656$$

ค่า t จากการคำนวณ เท่ากับ 1.5656

ค่า t จากตารางที่ df 118 เท่ากับ 1.980

ภาคผนวก ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ ตำบล

อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 : รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 16-25 ปี ☐ 26-35 ปี
☐ 36-44 ปี ☐ 45 ปีขึ้นไป
3. จบประถมศึกษาปีที่ 4 มาแล้วนานเท่าไร
☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี
☐ 11-15 ปี ☐ 16 ปีขึ้นไป
4. อาชีพ ☐ ทำเกษตรกรรม (ทำนา ทำสวน ทำไร่)
☐ ค้าขาย ☐ กรรมกร
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง).....

ตอนที่ 2 : สภาพการใช้บริการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่เป็นจริงที่สุด

1. โดยปรกติท่านเข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละกี่วัน
☐ 1-2 วัน ☐ 3-4 วัน
☐ 5-6 วัน ☐ ทุกวัน
☐ นาน ๆ มาอ่านครั้ง

2. ส่วนใหญ่ท่านมาอ่านหนังสือพิมพ์เวลาไหน

- ☐ เช้า (7.00 - 10.59)
☐ เที่ยง (11.00 - 14.59)
☐ เย็น (15.00 - 17.59)
☐ กลางคืน (18.00 เป็นต้นไป)
☐ ไม่แน่นอนแล้วแต่ว่าง

3. ท่านสะดวกในการ เข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด

- ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย

4. หนังสือพิมพ์ที่ท่านได้อ่านในที่อ่านหนังสือพิมพ์คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไทยรัฐ ☐ เกลนิวิสต์ ☐ บ้านเมือง
☐ คาวสยาม ☐ สยามรัฐ ☐ มติชน
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง).....

5. ในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ท่านอ่านประมาณเท่าไร

- ☐ ทุกหน้า ☐ มากกว่าครึ่ง ☐ น้อยกว่าครึ่ง

6. หนังสือพิมพ์ที่ท่านได้อ่านมักเป็นฉบับของวันใด

- ☐ ฉบับที่ว่างตลาดในวันนั้น
☐ ฉบับของวันที่ล่วงมาแล้ว 1-3 วัน
☐ ฉบับของวันที่ล่วงมาแล้วไม่เกิน 1 สัปดาห์
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

7. เมื่อหนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่าน ท่านมักจะทำอย่างไร

- ☐ รีบอ่านทันที
☐ มอบให้คนอื่นอ่านก่อน
☐ จะอ่านเมื่อใดก็ได้

8. ท่านชอบอ่านเรื่องประเภทใดมากที่สุด

- ☐ การเมือง ☐ เศรษฐกิจ
☐ การศึกษา ☐ ข่าวทั่ว ๆ ไป
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

9. ถ้าไม่มีหนังสือพิมพ์ในที่ท่านอ่านหนังสือพิมพ์ ท่านสามารถหาอ่านได้จากที่ไหน

- ☐ ร้านค้าในหมู่บ้าน
☐ ห้องสมุดโรงเรียน
☐ นาน ๆ ซื้อมาเอง
☐ หาอ่านไม่ได้เลย

10. ท่านคิดว่าที่อ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์ต่อท่านมากเพียงใด

- ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย
☐ ไม่มีประโยชน์เลย

ตอนที่ 3 : แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ของชาวบ้านในหมู่บ้าน
ที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง คำตอบ
แต่ละข้ออาจมีมากกว่า 1 คำตอบ ถ้าไม่มีข้อความที่ท่านต้องการ ก็ให้ทำ
เครื่องหมาย / ลงในข้อ ☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง) แล้วเติมข้อความที่ท่าน
ต้องการลงไป

1. เมื่อท่านมีเวลาว่าง ท่านชอบทำอะไรมากที่สุด

- ☐ พังวิทยุ ☐ อ่านหนังสือพิมพ์
☐ คุยกับญาติหรือเพื่อน
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

2. ท่านสามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้จากที่ไหน

- ☐ ร้านค้าในหมู่บ้าน
☐ ห้องสมุดโรงเรียน
☐ นาน ๆ ซื้อมาเอง
☐ หาอ่านไม่ได้เลย

3. การอ่านหนังสือพิมพ์ทำให้ท่านมีความรอบรู้เพิ่มขึ้นเพียงใด

- ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย

4. ท่านมีความเชื่อถือข่าวสารในหนังสือพิมพ์รายวันเพียงไร

- ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย

5. การอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ช่วยให้ท่านมีเหตุผลในการตัดสินใจดีขึ้นเพียงไร

- ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย

6. ท่านทราบข่าวนายกรัฐมนตรี เกียติศักดิ์ ชะมนันหมไปเยี่ยมรัสเซียจากแหล่งข่าวใด

- ☐ หนังสือพิมพ์ ☐ วิทยุ ☐ โทรทัศน์
☐ คนพูดกัน ☐ ไม่ทราบข่าวนี้เลย
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

7. ท่านทราบข่าวคนงานโรงงานยาสูบนัดกันหยุดงานเพราะไม่พอใจมติคณะรัฐมนตรีจากแหล่งข่าวใด

- ☐ หนังสือพิมพ์ ☐ วิทยุ ☐ โทรทัศน์
☐ คนพูดกัน ☐ ไม่ทราบข่าวนี้เลย
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

8. ท่านทราบข่าวก้าน้อง คล้ายคลึง ก้านันคำบลของสะแก จังหวัดเพชรบุรี ถูกคนร้ายลอบยิงจากแหล่งข่าวใด

☐ หนังสือพิมพ์ ☐ วิทยู ☐ โทรทัศน์
☐ คนพูดกัน ☐ ไม่ทราบข่าวนี้เลย
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

9. ท่านทราบข่าวการจัดตั้งรัฐบาล หลังการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 จากแหล่งข่าวใด

☐ หนังสือพิมพ์ ☐ วิทยู ☐ โทรทัศน์
☐ คนพูดกัน ☐ ไม่ทราบข่าวนี้เลย
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

10. ท่านทราบข่าวเกี่ยวกับชาวเขมรหนีภัยสงครามเข้ามาในดินแดนไทยอย่างมากมายจากแหล่งข่าวใด

☐ หนังสือพิมพ์ ☐ วิทยู ☐ โทรทัศน์
☐ คนพูดกัน ☐ ไม่ทราบข่าวนี้เลย
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

11. พรรคประชากรไทยชนะการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครในการเลือกตั้งที่ผ่านมา ท่านทราบข่าวนี้จากไหน

☐ หนังสือพิมพ์ ☐ วิทยู ☐ โทรทัศน์
☐ คนพูดกัน ☐ ไม่ทราบข่าวนี้เลย
☐ อื่น ๆ (โปรดเขียนลง)

-----หมคแบบสอบถามเพียงเท่านั้น-----

แบบทดสอบ

คำชี้แจง

แบบทดสอบต่อไปนี้ เป็นแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก คือจะมีข้อความบรรจุไว้ในกรอบสี่เหลี่ยมเป็นตอน ๆ ไป ให้ท่านอ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมนั้น ๆ แล้วตอบคำถามที่ให้ไว้ โดยทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ในแบบทดสอบที่ท่านเห็นว่า เป็นตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อละ 1 ตัวเลือก

ตัวอย่าง

เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2522 ได้เกิดเพลิงไหม้อาคารเรียนของโรงเรียนอมาตย์พานิชนุกูล นักเรียนประสบเหตุเข้า จึงช่วยกันดับเพลิงจนสงบก่อนหน้าเจ้าที่ตำรวจและรถดับเพลิงจะมาถึง ค่าเสียหายจึงมีเพียงเล็กน้อย

(0) ข้อความนี้เป็นข้อความเช่นไร

ก. ข่าว ข. โฆษณา ค. รายงาน ง. ความคิดเห็น

(00) ถ้านักเรียนไม่ช่วยกันดับไฟ จะเกิดอะไรขึ้น

- ก. นักเรียนจะได้ดูภาพที่น่าตื่นเต้น
- ข. พวกชาวบ้านจะต้องช่วยกันดับไฟ
- ค. โรงเรียนจะเกิดการเสียหายมากขึ้น
- ง. พนักงานดับเพลิงจะทำงานได้รวดเร็ว

คำถามข้อ (0) คำตอบที่ถูกต้องคือ ข่าว ฉะนั้นจึงทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบอักษร ก. และในคำถามข้อ (00) ตัวเลือกที่ถูกต้องคือ โรงเรียน จะเกิดการเสียหายมากขึ้น จึงทำเครื่องหมายล้อมรอบอักษร ค.

อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถามข้อ 1 - 5

เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 เวลาประมาณ 18.20 ได้มีรถสิบล้อคันหนึ่งแล่นมาบนถนนไฮเวย์จากหาคีใหญ่ไปพัทลุงด้วยความเร็วสูง ในขณะนั้นคนขับเห็นวัวเดินคึกคักหน้าอย่างกระชั้นชิด ไม่สามารถหยุดรถได้ทันที่ รถได้ชนวัว กระเด็นไปนอนพบบูอยู่ข้างถนน ส่วนรถที่ชนมาได้พลิกคว่ำหงายท้องไปอีกทางหนึ่ง ชาวบ้านที่ประสบเหตุการณ์ได้นำคนเจ็บส่งโรงพยาบาลพัทลุง

1. ข้อความดังกล่าวเป็นอะไร

ก. ข้อเท็จจริง	ข. ความคิดเห็น
ค. คำชี้แจง	ง. การโฆษณาชวนเชื่อ

2. ผู้เขียนข้อความนี้ต้องการอะไร

ก. ✓ เตือนให้ผู้ขับขี่ระมัดระวัง	ข. ห้ามคนเลี้ยงวัวกลางถนน
ค. เสนอรายละเอียดของเหตุการณ์	ง. เสนอให้จับความเร็วรถ

3. ข้อความที่อ่านสรุปได้ว่าเป็นเรื่องของอะไร

ก. การจราจร	ข. อุบัติเหตุ
ค. ความประมาท	ง. ความเจ็บปวด

4. อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดเรื่องนี้

ก. รถ	ข. คนขับ
ค. วัว	ง. ชาวบ้าน

5. จากเหตุการณ์ครั้งนี้ ใครน่าจะได้รับบาดเจ็บมากที่สุด

ก. หมอ	ข. เจ้าของวัว
ค. นางพยาบาล	ง. ชาวบ้านผู้เห็นเหตุการณ์

อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถามข้อ 6 - 7

น้ำมันพืชตราช้างบินใสสะอาด คุณภาพดี เป็นที่วางใจแก่
บรรดาแม่บ้านทุกท่าน ไม่ว่าจะเป็นอาหารชนิดใด ท่านจะ
ทำอาหารได้สนุก อาหารรสอร่อยถ้าใช้น้ำมันพืชตราช้างบิน

6. ข้อความดังกล่าวมีลักษณะเป็นอะไร

ก. ข้อเท็จจริง	ข. ความคิดเห็น
ค. คำชี้แจง	ง. การโฆษณาชวนเชื่อ

7. ผู้เขียนมีความมุ่งหมายอย่างไร

ก. แนะนำวิธีทำอาหาร	ข. ชักชวนให้ใช้น้ำมันพืช
ค. แนะนำวิธีใช้น้ำมันพืช	ง. เปรียบเทียบรสอาหารกับน้ำมันพืช

อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถามข้อ 8 - 9

ที่ห้องจำหน่ายตั๋วสถานีรถไฟหัวลำโพง มีขบวนยาวเหยียดของ
ผู้โดยสารที่ทุกคนกำลังภาวนาตรงกัน ขอให้คนได้เขยิบเข้าไป
ที่ซื้อตั๋วเร็ว ๆ

8. ข้อความที่ว่า "ขบวนยาวเหยียดของผู้โดยสาร" มีความสัมพันธ์กับตัวเลือกใด
มากที่สุด

ก. การซื้อตั๋วขบวนด่วน	ข. ผู้โดยสารยืนเรียงแถว
ค. ผู้โดยสารต่างเห็นแก่ตัว	ง. ทุกคนแย่งกันซื้อตั๋ว

9. ในที่สุดเหตุการณ์จะเป็นเช่นไร

- ก. ผู้โดยสารทุกคนได้ตัว ข. ผู้โดยสารรีบเข้าแถวใหม่
ค. ทุกคนภาวนาน้อยลง ง. ผู้โดยสารเข้าแถวเรียงสอง

อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถามข้อ 10 - 12

ถ้าใช้สบู่นี้ออกตัวราว 3 เดือน ผิวของท่านจะเกลี้ยงเกลา
เหมือนการภาพยนตร์

10. ข้อความดังกล่าวมีลักษณะเป็นเช่นใด

- ก. คำชี้แจง ข. คำโฆษณาชวนเชื่อ
ค. คำแนะนำ ง. คำคาดคะเน

11. ผู้เขียนข้อความนี้มีความมุ่งหมายอย่างไร

- ก. ยกย่องการภาพยนตร์ ข. ชักชวนให้ใช้สบู่
ค. แนะนำวิธีใช้สบู่ ง. แนะนำการภาพยนตร์

12. จากข้อความข้างบนนี้ อะไรสัมพันธ์กันมากที่สุด

- ก. สบู่กับการา ข. ผิวกับการา
ค. ผู้อ่านกับการา ง. ผิวกับเกลี้ยงเกลา

อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถามข้อ 13 - 15

พวกเราทุกคนนี้อะหุไปนาเอาตาไปไรกันหรืออย่างไร ที่ว่าบ้านเมือง มีชื่อมีแป้นใช้ไม่ได้แล้วหรือ ยกตัวอย่างง่าย ๆ เช่น การปล่อยให้ชาวประมง จับปลาในฤดูวางไข่ เขารู้กันทั่วโลกแล้วว่ามีแต่ผลร้าย เพราะเป็นเหตุให้ปลา สูญพันธุ์ไปในเวลาอันรวดเร็ว กฎหมายลงโทษก็มี แต่ไม่มีใครเหลียวแลกฎหมาย ซ่อนั้น ฉีกทิ้งเสียก็ไหม คอไปนี้ใครทำได้ทำไป มีอใครยาวสาวได้สาวเอา บ้านเมืองมีไซของใครคนเคียว

13. ผู้เขียนมีความมุ่งหมายอย่างไร

ก. บัวยุให้เกิดการทำลาย	ข. ให้คนเคารพกฎหมาย
ค. ปลุกใจให้คนรักชาติ	ง. ชักชวนให้ทุกคนเลี้ยงปลา
14. ผู้เขียนต้องการเรียกร้องให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของอะไร

ก. กฎหมาย	ข. ปลา
ค. ชาวประมง	ง. ประเทศชาติ
15. ผู้เขียนข้อความมีความรู้สึกอย่างไร

ก. โกรธ	ข. น้อยใจ
ค. เหงาใจ	ง. ประชดประชัน

อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถามข้อ 16 - 19

ปัจจุบันนี้การโฆษณาสินค้าบุหรี่ยี่โรงงานยาสูบผลิตออกมา ทางหนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์อย่างกว้างขวาง ผลการโฆษณานี้ย่อมมีอิทธิพลจิตใจให้เยาวชนเสพติด บุหรี่อย่างไม่มีปัญหา จึงเป็นเรื่องที่น่าคิดว่า ถึงเวลาแล้วยังที่จะควบคุมการโฆษณา สินค้าบุหรี่ยี่เพื่อลดการ เสพติดในหมู่เด็กและเยาวชนให้น้อยลงทางอ้อม

16. ใจความสำคัญของเรื่องกล่าวถึงอะไร

ก. ผลการโฆษณาสินค้าบุหรี่ยี่	ข. การควบคุมบุหรี่ยี่
ค. บุหรี่ทำให้เกิดโรคมะเร็ง	ง. การลดปัญหาการ เสพติดของ
เยาวชน

17. จากข้อความดังกล่าว การที่จะให้ประชาชนเลิกสูบบุหรี่ ควรจะดำเนินการในข้อใดก่อน

ก. ควบคุมการขายบุหรี่ยี่	ข. ควบคุมการโฆษณาบุหรี่ยี่
ค. ให้โรงงานเลิกผลิตบุหรี่ยี่	ง. ให้เลิกเลิกอ่านหนังสือพิมพ์
และดูโทรทัศน์

18. ถ้าไม่มีการโฆษณาสินค้าบุหรี่ยี่ จะเป็นอย่างไร

ก. โรงงานผลิตบุหรี่ยี่จะขาดทุน	ข. ราคาบุหรี่ยี่จะลดลง
ค. หนังสือพิมพ์จะขายไม่ได้	ง. คนสูบบุหรี่ยี่จะน้อยลง

19. จากข้อความดังกล่าว ตัวเลื้อดไหนมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด

ก. เยาวชนกับบุหรี่ยี่	ข. การควบคุมกับเยาวชน
ค. การควบคุมกับการโฆษณา	ง. การเสพติดกับการควบคุม

อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถามข้อ 20 - 22

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2522 กำนันช้อง คล้ายคลึง ได้ไปปราศรัยหาเสียงที่วัดเขาย้อย วัดเขาย้อยเป็นวัดโบราณในจังหวัดเพชรบุรี เมื่อจบการปราศรัยหาเสียงแล้ว ได้นั่งรถยนต์ส่วนตัวกลับเข้าเมือง ขณะนั่งรถออกมาห่างจากวัดประมาณ 200 เมตร ได้มีคนร้ายจำนวนหนึ่งกระหน้ายิงควยปืนเอ็ม.16 กำนันช้องและคนขับรถเสียชีวิตทันที การตายของกำนันช้องครั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกำนันช้องมีคะแนนเสียงดี และเป็นตัวเก็งในการเลือกตั้งครั้งนี้

20. ผู้เขียนมีความมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร

- ก. ชักชวนให้ต่อต้านผู้ร้าย
- ข. ยกย่องกำนันช้อง คล้ายคลึง
- ค. เสนอรายละเอียดของเหตุการณ์
- ง. แนะนำความปลอดภัยในการหาเสียง

21. ข้อใดเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน

- ก. กำนันช้องและคนขับรถเสียชีวิตทันที
- ข. คนร้ายจำนวนหนึ่งกระหน้ายิงควยปืนเอ็ม.16
- ค. กำนันช้องเป็นตัวเก็งในการเลือกตั้งครั้งนี้
- ง. กำนันช้องได้ไปปราศรัยหาเสียงที่วัดเขาย้อย

22. จากข้อความข้างบนนี้ เราอาจคัดข้อความตอนใดออกโดยเสียความเกินน้อยที่สุด

- ก. กำนันช้องมีคะแนนเสียงดี ข. คนขับรถถูกยิงเสียชีวิตทันที
- ค. คนร้ายกระหน้ายิงควยปืนเอ็ม.16 ง. วัดเขาย้อยเป็นวัดโบราณในจังหวัดเพชรบุรี

อ่านข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถามข้อ 23 - 24

โรงงานยาสูบได้ทุ่มทุนทรัพย์และเวลาเพื่อค้นคว้าหาสูตรใหม่ ผลิตบุหรี่ให้
ถูกรสนิยมของนักสูบบุหรื ในที่สุดได้ทดลองใจผลิตกรองทิพย์กนกกรอมวนยาว : เมื่อ
นำออกจำหน่ายแล้ว ปรากฏว่ากรองทิพย์ไม่เพียงแต่จะเค้นค่านรสนชาติเท่านั้น ยัง
มีรสคอไสน่าประทับใจยิ่ง ปริมาณการจำหน่ายที่สูงขึ้นเป็นลำดับ เป็นข้อพิสูจน์คุณภาพ
ของกรองทิพย์

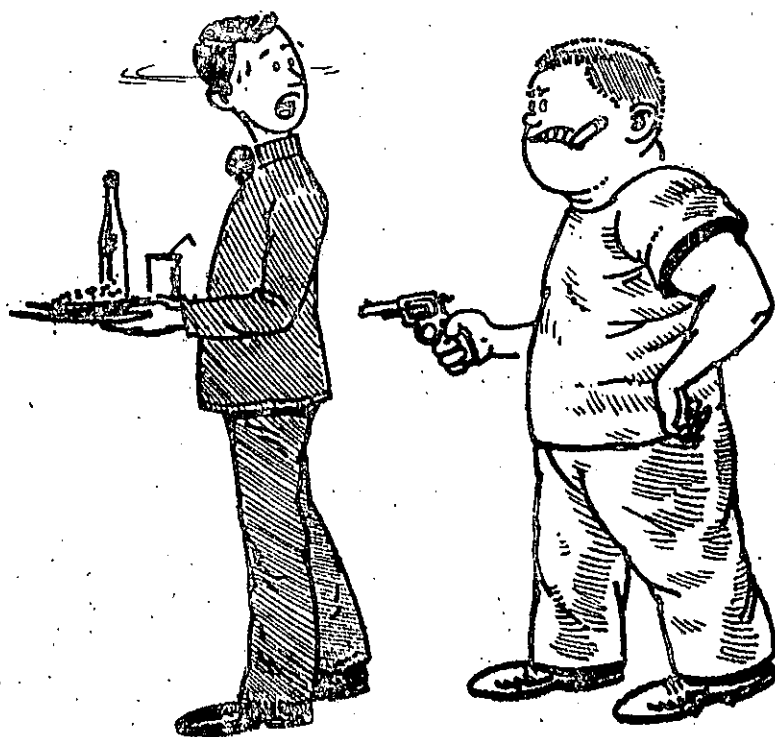
23. ข้อความที่ว่า "ปริมาณการจำหน่ายที่สูงขึ้นเป็นลำดับเป็นข้อพิสูจน์คุณภาพของ
กรองทิพย์" เป็นอะไร

ก. คำชี้แจง	ข. ข้อเท็จจริง
ค. การโฆษณาชวนเชื่อ	ง. คำเปรียบเทียบ

24. ในการผลิตบุหรืให้ถูกใจผู้สูบ โรงงานยาสูบคำนึงถึงอะไรเป็นอันดับแรก

ก. มวนยาว	ข. กนกกรอง
ค. ซองสีสวย	ง. รสนชาติ

ยกมือขึ้น อย่าทำเสียงดัง !

ใช้ภาพนี้ตอบคำถามข้อ 28 - 30

28. โจควรพูดว่าอย่างไรจึงจะดีที่สุด

ก. ยกมือขึ้นสูง ๆ	ข. ยกมือขึ้นแล้วกลบหลังหัน
ค. วางถาดลงแล้วยกมือขึ้น	ค. ยกมือขึ้นอย่ากระตุกกระคิก

29. ควรใช้ชื่อภาพนี้ว่าอย่างไร

ก. นาฬิกาฤทธิ	ข. วิบากกรรม
ค. ปล้นสยของขวัญ	ง. ฆาตกรรมอำพราง

30. โจน่าจะเป็นคนเช่นไร

ก. ไม่ซื่อตรง	ข. ไม่รอบคอบ
ค. ไม่กล้าหาญ	ง. ไม่ว่องไว

เลือกคนไหน ?

ใช้ภาพนี้ตอบคำถามข้อ 31 - 34

31. ภาพนี้ควรอยู่ในเรื่องแบบใด

ก. ชำชน

ข. เล่า

ค. นวนิยาย

ง. ล้อเลียน

32. ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกเช่นไร

ก. กลัว

ข. ตื่นเต้น

ค. ผิดหวัง

ง. สนุกสนาน

33. จากภาพข้างบนนี้ อาจสรุปได้อย่างไร

ก. การค้นตัวของนักการเมือง ข. การเลือกตั้งที่น่าสนใจ

ค. การสาธิตโคลนของนักการเมือง ง. การเมืองเรื่องสนุก

34. จากภาพข้างบนนี้ กลุ่มคนที่ทะเลาะกันน่าจะเป็นใคร

ก. กรรมกร

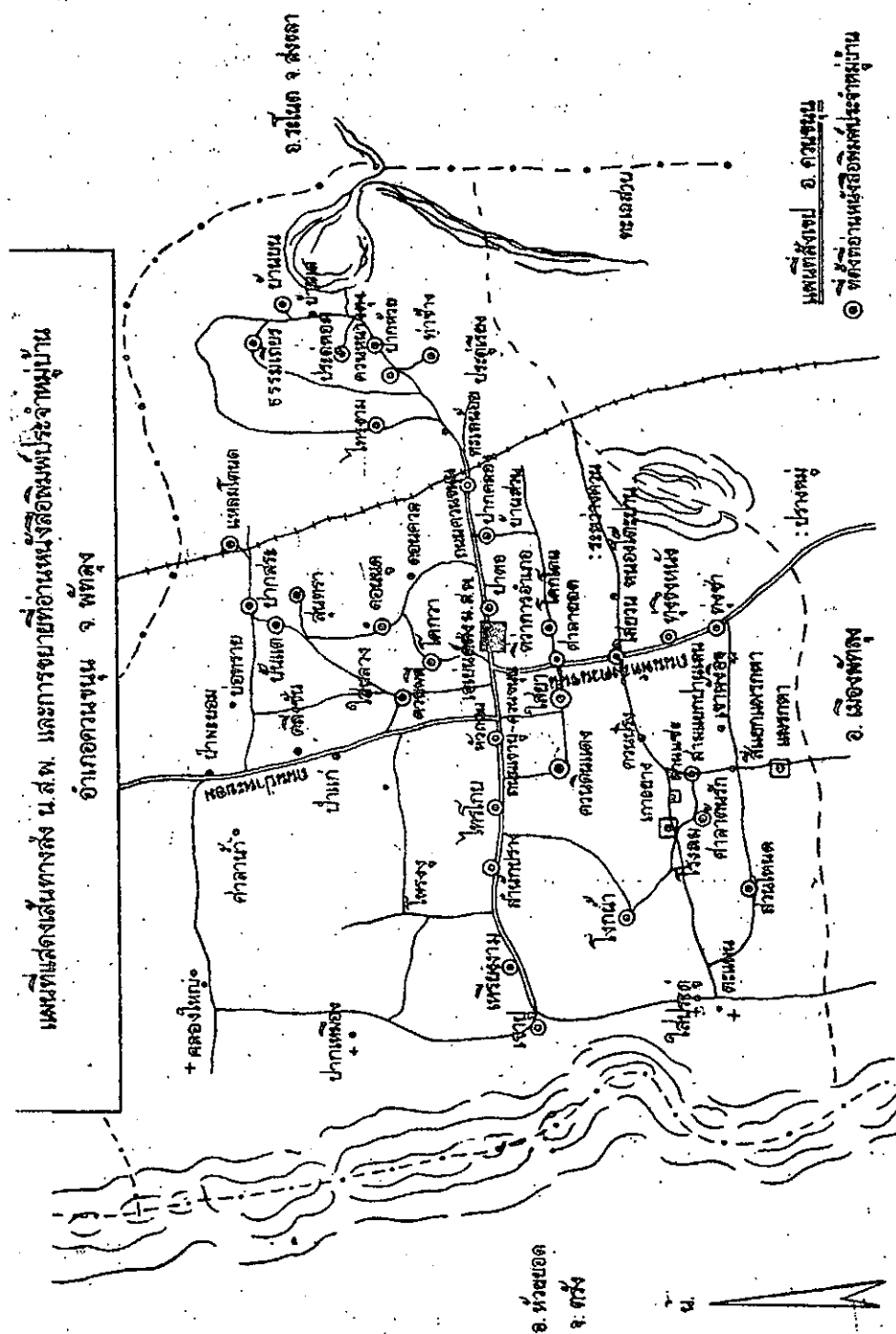
ข. นักท่องเที่ยว

ค. นักการเมือง

ง. นักศึกษา

ภาคผนวก ก.

แผนที่แสดงเส้นทางส่งหนังสือพิมพ์และการ ขยาย
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน
จังหวัดพัทลุง

ผู้แทน : ตัวนิติศึกษา, กรม กองการศึกษาใหญ่ คณะกรรมการจัดตั้งหอานแห่งสังคมพระจำนพยาน 2518,